

J. BANEVIČIUS

Suprasti, kas teisinga, jausti, kas puiku, linkėti, kas gera, štai protingo gyvenimo tikslas, kuris privalo pakelti žmogaus sielą, pašadinti jo savigerbą ir nusimesti baimę, tapti žmogumi, o ne vergu. Atgimsta Lietuva, kelias naujam gyvenimui, naujiems darbam. Iš griuvėsių keliasi paminklai ir kryžiai, keliasi suklupę ir paklupdyti žmonės, ekologiškai suniokota be atsako bunda gamta. Bunda nauja gyvenimui Lietuva. Žodis laisvė tai meilė ir taika! Taika žemėje!

Taika žmonių širdyse! /plojimai/ Mūsų mitinge dalyvauja Latvijos tremtinių organizacija, Estijos tremtinių organizacija, bei Baltarusijos Sąjūdžio judėjimas. Šiandiena į Kauną susirinko Pabaltijo buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, partizaninio judėjimo dalyviai, kurie nori įkurti asociaciją. Laikinsai nutraukė savo posėdį ir atvyko į mūsų mitingą, kad sudalyvautų su mumis kartu pasmerkdami stalinizmą ir totalizmą. /plojimai/ Tautos vienybė tik tuomet stipri, kada ji paremta drausme ir susiklausymu, kada tauta geros valios vedovaujama siekia ^{turi būti} vieną tikslą: laisvės ir nepriklausomybės! /plojimai/ Laisvės medis /kartkartėmis palaistytas patriotų krauju.. Pateikiu jums nukentėjusios lietuaitės žodžius "Palaisminkim mano aylimuosius ir visą mano tautą, o ypač Tėvynės gynėjus našlaičius ir visus kenčiančius už tiesą. Mūsų tautos kankiniai, išmelskime tikrai šventą poilsį visiems, galvą paguldžiusiems, už savo žemę." Istorinės tiesos tegul bijo stribelai, saugumiečiai ir visi kiti budeliai, kurių rankos suteptos nekaltų žmonių krauju. /plojimai/ Jie visi privalo atsakyti prieš tautą, kuriai nusikalto. Pulti ant kelių, atgailauti, to reikalauja nekaltų žmonių sielos, kančios ir mirtis. /plojimai/ Užjaukime patriotus, tremtinius, politinius kalinius, partizanus, kovojusius už politinę Lietuvos nepriklausomybę, kurie negalėjo atvykti į mūsų mitingą, nes jie miega žemėje priverstinai, ne savalaikie mirtimi. Lai bus jiems lengva žemė! Lietuvos kryžiai ir rūpintojėliai išreiškia jiems pagarbą. Lai visada jie lieka mūsų širdyse, nes jų darbai, jaunystė ir gyvybė buvo pasukota Lietuvos interesams! Pa-gerbkime tylos minutę. ašiu.

Šiti pirmyn galima tik tuomet, kai žingsnis po žingsnio peržengi blogį ir jį nugalai. Joks dirbtinai priimtas funkcionierių autoritetas neturi viešpatsuti protui, o atvirkošiai protas

turi viešpetauti autoritetui. Taip buvo sukurti mitai apie komunistų partiją, jos dvasiškei nuskurdusius vadus. Tapusius stagnatoriais ir nusikaltėliais. Jie sau sukūrė privilegiją, rojų. Tautos laisvę ir teisingumą užkasė į kapines. Jokie demokratiniai rinkimai, kalėjimai nesuteikė komunistų partijai vadovaujančio, vairuojančio, avangardinio vaidmens statuso. Kalbėti tautos vardu jie neturi jokios moralinės teisės! /pląjimai/ Sukurti mitai ir iliuzijos, kad mes pralenkėm Vakarų išsivysčiusias šalis, nes jie ėjo apsiavę, o mes bėgom basi. Todėl buvom greitesni ir žinoma į .. kelią nepapuošėme, o nuėjom į purvo liūną. Vienpartinė sistema negali egzistuoti, tą įrodė mums 70-imi metų patirtis. Visų pirma ji buvo ir bus diktatorinė, nes pažeistas jos ... dėsnis. Tą parodė fašistinės partijos Hitleris ir Musolinis, ne kitokia buvo komunistinė partija Stalino, Brežnevo.

Melas, šaudymės, intrigos ir dvasinis žmogaus nuopolis jų bū/tįnybė. ~~Į~~plito vėgytės, girtuoklytės, prisitaikėliškumas ir išdavystės. Užteršėme gamtą, nudvasinome žmogų, likvidavome asmenybę. Iš mūsų gyvenimo pasitraukė architektūra, muzika ir literatūra. Dingus jai nuskurdo ir pats žmogus. /plojimai/ Jis susvetimėjo, pradėjo irti šeimos, dingo dorovė, atsakomybė. Išsivystė karjerizmas ir naudos ieškojimas. Prie ~~kom~~ūnas privedė valdžios toks ratas, pradedant nuo direktorių, ministrų ir partijos sekretorių?! Jų nusikalstamos veiklos rezultate mūsų tauta atsidūrė kritinėje būklėje. Už nuskurdintą ir suniokotą šalį iš visų buvusių įvairių rangų vadovų turi būti atimtos personalinės pensijos! /plojimai/ Jie už kenkėjišką veiklą, užimant valstybinius postus, turi būti pasmerkti, patraukti atsakomybėn. Tie vadovai, kurie prasėdėjo kėdėse dešimtmečius ir dabar dar laikosi tose kėdėse, o jų vadavaujamose įstaigose į veikla atnešė stagnaciją, būtina išreikšti nepasitikėjimą ir pareikalauti atsistatydinimo, o jei to veikla atnešė nuostolius tautos interesams patraukti juos atsakomybėn. /plojimai/ Turi baigtis komunistų partijos nuomenklatūros darbuotojų gynimas, jų kėlinėjimas ar pervedimas į kitą darbą, išsukant nuo atsakomybės. Daugiau to negalime daleisti. Mes psuodo-je me ir kelsimės. Neturime mes nei teisinės valstybės, nei teisų ginančių žmonių interesus. Teisėjai tai įrankis komunistų partijos poziciją ginti. Ar gali būti tokie teisėjai, kurie fabrikavo ~~bylas~~ būdžias-
mąsias bylas kitaminiams Svarinskui, Tomkevičiui, Terleckui, Skuodžiui, Gajauskui, Dambrauskui, Sadūnaiti ir kitiems? Tokie teisėjai privalo atsakyti prieš tautą! /plojimai/ Manųčiau, kad tokie teisėjai, kurių bylos dabar pripažįstamos neteisėtos tuoj pat turi būti atleisti iš teisėjo pareigų, kad jų veikla toliu nesuluošintų nekai-

tų žmonių likimus. Reikia pareikalauti jų viešo pavardžių paskelbimo. Ir kokios jų atžvilgiu priamos priemonės. Pareikalaujame!! /plojimai/ Tauta privalo žinoti, kuo galima restis ir kokių pareidavėlių saugotis. Reikėtų išreikšti nepasitikėjimą ir žurnalistams, kurie irgi buvo saugumiečių ir komunistų partijos įrankiu. Šmeižė ir žemina kitaminčius, kuriuos dabar tauta ir laikas išteisino. Jų pavardes privalome skąbėti spsудоje. Labiausiai susikompromitavę savo tautai baises veikla NKVD, o dabar vadinami saugumo organai. Jie tapo visagaliai, kurių nei jokia konstitucija, nei jokie įstatymai Stalino stagnacijos valdymo periodu jų absoliučiai neveržė. Jie tapo plėšrūnai be antsnukių. Tai siaubas, kuris vykdė baisesiusius nusikaltimus, kankino ir varė žmones iš proto. /plojimai/ Saugumo komiteto darbuotojai jie užbrobusios sau valdžią, pasisavinusios sau avangardinį vaidmenį, komunistų partijos įrankis, kurio represijų pagelga buvo naikinamas bet koks kitaminčių pasireiškimas, bet kokia opozicija komunistų partijai. Laisudies rinkti deputatai negali kontroliuoti šio parazitinio aparato veiklos, o juk jis išlaikomas darbo žmogaus pūslėtomis rankomis uždirbtu rubliu. Jie sufabrikavo nekaltų kunigų Tomkevičiaus, Svarinsko, Gajausko bylas. Jų dėka tapo aukos K. raliūnas, Cidzikas, Kaladė, kurie buvo patalpinti į psichines ligonines. Jie drąskė mūsų trispalves, kišo į rūsius už tautinės giesmės giedojimą, o dabar išvertę kailį trispalvę kabinasi prie saugumo rūmų. /plojimai/ Reikia išieškinti tų, prisidengusių paslaptimi, saugumo organų kenkėjišką veiklą tautai. Pasižymėjusius saugumiečius, jų pavardes reikia paskelbti, patraukti juos atsakomybėn. Tauta niekšus privalo teisti ir teis!! Tie, kurie kenkė tautos interesams, tarnavo okupantams,

turi būti pripažinta išdavikiška ir gėdinga. Mes to sieksime, tik reikalinga mūsų vienybė ir drąsa. Manyčiu ant tos vietos, kur dabar stovi saugumo pastatai, tiek Kaune, tiek kitose miestuose, kur liejosi nekaltų žmonių kraujas, buvo kankinami mūsų tautiečiai, buvo girdėti jų beviltiško simanos ir gėso gyvybė turi tapti muziejais po iškabomis tautos kančios rūmai!! Čia dirbo tautos budeliai. Pavardes arčiausių NKVD ir saugumiečių! Tauta savo kankintojus ir budelius turi žinoti. Ir turi smerkiančiai įvertinti juos! Tai apsaugos būsimas kartas nuo tokio teroro. Analizuodami praeitį, geriau suprasime ateitį!!

Mes perdaug mažė tauta, kad galėtume ležti sau prabangą niekinti ir žudyti žmones. Gyvybių ant Lietuvos laisvės aukuro jau daug ir perdaug! Jaunimas krito miškuose pokario metais, jaunimas duso kalėjimuose ir legeriuose, jaunimas savo kapais nusėjo Jakutijos tundras ir Sibirą. Užtenka ir sukų Terybinėje armijoje. Tačiau stėjo laikas ne žūti,

o būti. Ne mirti, bet gyventi. Skaudžiai juntame, kad gyvenimas išėjo iš vėžių. Aplink daug gėsiui ir grožiui abejingų veidų. Taip mūsų daugybė žiaurių ir beširdžių asmenų. Jie nemoka saugoti ir gerbti gamtos, nemoka gailėti ne tik mažo paukštelio, gyvulėlio, bet ir šalia gyvenančių neįsčius ir nemylti. Suvokiame, kad meilę ir gerumą gyvenam sutvėrimui kiekvienas pasiima savo širdin tik šeimos ir mokykloje. Ką mes galia pasiimti, jei vaikai žempa kareiviais vaikų darželiuose. Būkime laisvi nuo keršto ir nespykantos. Mes prašome laisvės, kuri yra meilės vaisius! Mūsų gyvenimo stiprybės pagrindas ne nespykanta, o ~~meilė~~ laisvė ir žmogiskumas, kuris buvo, yra ir bus lietuvių tautos devizas. /plojimai/ Kraštą, kurį mes paveldėjome iš savo protėvių, vadiname Lietuva. Už ją tauta padėjo daug sukų. O dabar jai pasukosime savo darbus, jei reiks, nedvejodami atiduosime ir gyvybę. Bet Lietuvos vardo, gamtos, nuoširdumo, darbo iš mūsų nieks neatims, kol mes vaikštome po šitą žemę.

VYTAUTAS JACKŪNAS

Gerbiami tautiečiai,

Sovietų Rusija, 1920-ais metais pasirašiusi taikos sutartį su Lietuvos respublika, pareiškė, kad ji gera valia visiems laikams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ... Lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Bet kaip matyti iš paskelbtos medžiagos šių metų gegužės 25-ą dieną "Kauno aido" laikraštyje, jau 1933-čiais metais Sovietų Sąjungos sudarytuose žemėlapiuose dar nepriklausomos valstybės jau buvo traktuojamos, kaip Sovietų respublikos, Sovietų Sąjungos dalis. Tai gi ta gera valia, matomai, reiškiasi rusišku posakiu "do pory, do vremeni". Ta proga ir atsirado 39-ais pasirašytas Sovietų Sąjungos ... gėdingiausias dvidešimto amžiaus sukalbis, įgyvendintas 40-ais metais. Taip Lietuva buvo įjungta į tuos didžiulius, pavyzdingus pataisos namus ... ativersta nuo viso pasaulio spygliuota tvora ir geležine siena. Taip 40-ais metais apairė gyvenimas Lietuvoje. Ar galėtų lietuvių tauta kurti ir praėjusiai mėn. gyventi šioje koncentracijos stovykloje, kada jos pagrindiniai dvasiniai ir kūrybiniai protai buvo fiziškai išsiskinti. Jos sūnūs, dukros kaulais nuklojo šių pavyzdingų pataisos namų pakraščius ir kampelius. Vėl, kaip ir prieš šimtą metų, didžiojo Lietuvos tautos sąmonės ... Vinco Kudirkos "varpas" pradėjo skambinti Lietuvai. Atėjo laikas spygliuotą nervą suardyti ir vėl laisvai gyventi. Šiam Lietuvos tautos tikslui pasiekti tautą subūrė Lietuvos Sąjūdis. Išjudino tautą, prikėlė naujam gyvenimui. Tai šiandiena didžioji Lietuvos jėga, kurią palaiko visa tauta; nesandų išblaškyta po visą pasaulį. Ir štai Lietuvoje reiškiasi dar vienas visuomenės jėga Lietuvos demokratų partija, kuri dar šiandiena turėjo įveikti kliūtis, kad galėtų plėtoti savo veiklą Lietuvos laisvai. Daugeliui gali iškilti klausimas, kad šiandiena reikalingos Lietuvai partijos, kada yra tokia jėga kaip Sąjūdis. Atsakymas į šį klausimą būtų labai paprastas. Vieną judėjimą visuomet galima lengviau stabdyti, arba paprastai paskelbti už įstatymo ribų., apkalbinti ekstremizmu, nacionalizmu ar dar kaip nors. Kuo ne kartą naudojosi esanti valdžioje komunistų partija. Juo labiau, kad pasigirsta balsų reikalaujančių Sąjūdyje sudaryti frakciją komunistų ar kitai, kad galėtų suskaldyti Sąjūdį, pakirsti tautos vienybę. To labai norėtų reakcinės jėgos. Būtina likviduoti vienpartinę sistemą, pagrindinę totalitarizmo .. smėlims pašalinti totalitarizmą ir jo padarinius iš Lietuvos padangės. Šiandiena Lietuvai reikalingi pažangūs judėjimai ir partijos, kurios vienybę įvairių įsitikinimų Lietuvos žmones bendram tikslui: laisvos ir nepriklausomos valstybės atkūrimui. Pansuodami visas galimas priemones palengvinti okupacinį režimą, bet niekuomet nepasimesti to tikrojo kelio į Lietuvos nepriklausomybę. Jeigu Lietuva

nepasinaudęjos susidarusia situacija šiandiena, kitos progos gali nepasikartoti. Liepos mėnuo Lietuvos istorijoje yra lemtingas, o šis mėnuo jau čia pat. Trečias kartas Lietuvos valstybės atkūrimui turi būti lemtingas amžiams! /plojimai/Lietuvos demokratų partija, būdama Lietuvos Sąjūdžio dalimi, pplašia prasmę, siekia visų pažangiųjų jėgų vienybės ir reikiama norą, ir pasirengimą bendradarbiauti su visomis demokratinėmis jėgomis. Leikydami principo ^{visų jėgų} vienybėje, vienybė skirtingumo pagrindū. O siekiant pagrindinio lietuvių tautos tikslo - atkūrimo nepriklausomos Lietuvos valstybės gali prisidėti ir Lietuvos komunistų partija, jeigu jos veiklos programa-tai konkretūs darbai, atitinkami šautos siekius, ne žodžiais, o darbais vykdyti tautos valią, o ne klausyti šeiminkų - Sovietų Sąjungos, kuri tebeokupuoja Lietuvą, kaip ir kitas šabaltijo valstybes. Jeigu ji atsiskays pačios sau pasiskirto avangardo vaidmens, pripažins politinį pluralizmą, konkrečiais darbais išpirks savo musikalitimus Lietuvos tautai ir valstybei. Bet šių musikalitimų randas amžiams liks lietuvių tautos istorijoje. Visi Lietuvos žmonės maloniau tary tuos žodžius -Lietuvos komunistų partija, o ne Marybų Sąjungos komunistų partija Lietuvoje. Partija turi tarnauti tautai, o ne tauta partijai. Deugelis kompartijos narių pasirinko šį kelią ir mes juos palaikome. Tad laikas apsispręsti ir kompartijai. Kiekviena politinė partija turi išaiškoti autoritetą į tautos pasitikėjimą. Savo konkrečis veikla, o ne parodyti, kaip tai daro Sovietų Sąjungos kompartija. Dabar daug kalbama apie kompartijos autoriteto smukimą, bet norėtųsi paklausti, kada ji turėjo autoritetą?! Tokia stalininio genocido politika tautos atšvilgiu? Gal tada, kai žmones prierarta sugrūdo į kolūkius? O gal tuomet, kai kitaip mąstančius ji uždarinėjo į beprotnamius?ę Kitų ~~dėjų~~ valdant kompartijai Lietuvoje periodų nebuvo. Nereikėtų tokios garbės ir tokio autoriteto nė vieni partijai. Ši ideologija svetima ne tik Lietuvai, bet svetima ir visam pasauliui.

Debartiniame etape, žingiant demokratijos atkūrimo link, būtina juridikiškai įteisinti visas politines partijas ir demokratinis judėjimas, išreiškiančius tautos valią ir lūkesčius. Artimiausia LTSR Aukščiausios Tarybos sesija turi pataisyti LTSR Konstitucijos 6 ir 7 straipsnius reglamentuojančius politinius judėjimus. Suteikti teisę visoms Lietuvoje veikiančioms partinėms partijoms naudotis masinėmis priemonėmis, pirmoje eilėje televizija. Kartu paskelbti negaliojančius 40-ais metais okupacinės valdžios surengtus rinkimus į Liaudies seimą, negaliojančius jo priimtus nutarimus ... ir diktatūros įvedimą.

Lietuvos demokratų partija neieško atamos į kuri nors vieną tautos socialinį sluokanį. Ji jungia visus, kam artimos demokratijos idėjos

nepriklausomai nuo socialinės padėties, išsilavinimo, tautybės ar tikybos. Jos veiklos kertinis akmuo .. demokratijos principai. Laisvė.. apsispręsti, politiniai, ekonominiai, socialiniai, ekolaginiai tikslai neturi apriboti žmogaus laisvės. Jos įstatymas negali apriboti žmogaus laisvę. Kiekviena tauta turi pati išspręsti savo likimą, niekas iš šalies negali primesti jai savo valios. Visi lygūs prieš įstatymą, visuotiniai rinkimai. Tauta turi teisę keisti Konstituciją ir įstatymus. Demokratija politikj, tai politinis pliuralizmas. Nei vieni pŕtėjai ar ... Ne žmogus tarnauja valstybei, o valstybė žmogui. Nuosavybės formų įvairovė, tautinėmokykla, tautos kultūrinių ir dvasinių vertybių puoselėjimas to laikysis demokratų partija savo veikloje. Lietuvos demokratų partija kovoja dėl Lietuvos nepriklausomybės, palaiko santykius su visų valstybių partijomis ir demokratiniiais judėjimais. Tik tokia internacionalinė pagelba gali priversti Sovėtų Sąjungą dar kartą įrodyti gerą valią pasitraukti visiems laikais iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Gerbiami tautiečiai, per nepilnus metus naujai atgimusi Lietuvos Sąjūdžio kūdikį išauginome į milžiną, kuris siens stovi už lietuvių tautos laisvę ir nepriklausomybę. Bet jam šioje kovoje reikalinga pŕrama. Tai tautos valia paremkime antrąjį kūdikį, kuris dar silpnas. Jis tiesia savo rankas į tautą, prašydamas jos paramos. Tai Lietuvos demokratų partija. Visi kartu paskleiskime demokratijos idėjas po visą Lietuvą, kaip pavasarinio paukščio giesmę. Išauginkime demokratijos partiją antru milžinu, kuris atiduos visas savo jėgas, įgyvendinant tautos siekius ir lūkesčius vardan tos Lietuvos!!

10

Kalbės Lietuvos demokratų partijos
Kauno politinės valdybos narys
Vaidas PETRAUSKAS

Teisingai sakoma, kad mitingų laikas jau baigėsi, kad atėjo metas ištis konkretauro darbo Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės varden, tačiau mums tai vienintelė priemonė šiuo metu dabar kreiptis į Jus kauniečius ir visus Lietuvos žmones, vienintelis būdas kol kas šiuo metu išsakyti savo poziciją, savo nuomonę, tiesiog tarti jums tuos žodžius: už ką mes, ko siekiame, ko mes trokštame, kaip mes matome savo ryšius su kitom partijom, organizacijom, pagaliau Sąjūdžiu.

Brangūs kauniečiai, visi geros valios Lietuvos žmonės! Nesuskaičiuojamas nelsimes mūsų tautai atnešė sovietinė okupacija, aneksija. Net 120 metų trukęs carizmo jungas ir kaizerinės Vokietijos okupacija nepadarė Lietuvai tiek blogio kiek vadina-
moji socializmo sitemą, kuri savo žiaurumo ir genocido aktais neturėjo ir neturės lygių per visą žmonijos istoriją. Buvo pradėtas vykdyti lietuvių ir rusų žmonėse gyvenančių tautinių mažumų genocidas. Šimtai tūkstančių trestyje žuvusių mūsų brolių ir seserų, už laisvę ir nepriklausomybę žuvę savanoriai, pokario partizanai, dešimtmečiais oficialioj propagandoj šmeižiams jų geras vardas ir kilnūs tikslai. Stalinas mirė, bet stalinizmas liko. Masiniam fiziniam naikinimui pasibaigus, tapus neįmanomu rūpestingai buvo keliamas tautos istorijos, kultūros naikinimas, planingas mūsų dvasios žlugdymas, pavojingų, energijai labai imlių pramonės gigantų statybą, praktiškai jokių energetinių išteklių neturinčioj respublikoj, masinė kitataučių emigracija ir visais atžvilgiais jų privilegijuota padėtis, subtiliai apgalvota totalinė rasinimo politika, grubus karinio pobūdžio cinizmas - tai toli gražu nepilnas sąrašas nusikaltimų Lietuvos tautai. Ir visa šito juoda darbo iniciatoriaus, vykdytojas, visą valdžią Sovietų Sąjungoj uzurpavęsi, visas valstybes sutapatina si Sovietų Sąjungos Komunistų partija. Laikas būtų bolševikinę genocido sitemą paskelbti nusikaltimu žmonijai, o Sovietų Sąjungos komunistų partijos veiklą Lietuvoje pripažinti nusikaltimu tautai ir šarptautinei teisai. /plojimai/ Tarybų ... sąlygomis 1902 metais slaptame slaptame "Varpo" ir "Ūkininko" laikraščių artimiausių bendradarbių suvažiavime buvo nutarta įsteigti lietuvių demokratų partiją, išrinkta komisija programai pa-

ruošti, į ją įėjo Kazys GRINIUS, Povilas VIŠINSKIS, Jonas VILEIŠIS, Jurgis ŠIAULYS. Be minėtųjų pirmi partijos nariai buvo Stasys MATULAITIS, Pranas MAŠIOTAS, Antanas AVIŽONIS, Jonas BILIŪNAS, PETKEVIČAITĖ-BITĖ. Programa buvo išspausdinta tų pačių metų "Varpo" 12-tam numeryje. Joje pabrėžta, kad rusų jungo priespaudoje lietuvių tauta negalės turėti nei teisių, nei laisvės. To meto sąlygose Lietuva buvo tik Šiaurės-Vakarų kraštas, skelbiamas autonomijos reikalavimas. Bet galutiniai deklaruojama nepriklausomybė. Sekančiais 1903 metais vasarą Vilniuje įvyko antras suvažiavimas. Jame buvo kiek pakeista partijos programa, paskelbtos trys pagrindinės veiklos gairės. Cituoju pataisytą originalo kalbą: "1. Lietuvių demokratų partijos idealas yra laisva ir savo etnografinėse ribose nepriklausoma nuo kitų valstybių, tautų Lietuva, pačių gyventojų valdoma slaptu, betarpišku, visuotiniu, paremtu teisybės pamatu balsavimu. 2. Įvykdydama savo tikslą Lietuvos demokratų partija remiasi ne ekonomišku ar kokiu nors vienu luomu, bet politiška kultūriniais visuomenės reikalais. 3. Lietuvių demokratų partija psitiki įvykdanti savo tikslą tikrai kovos keliu." 1906 metais pakeistas pavadinimas į Lietuvos demokratų partiją. Lietuvos demokratų partija, būdama negausi, per savo laikraščius "Varpas", "Ūkininkas" turėjo didelę įtaką, aktyviai dalyvavo 5-tų metų revoliuciniame judėjime. Partijos ^{suvažiavimas} atšaukimui ir agitatorių veikiami valstiečiai pradėjo reikalauti lietuviškų mokyklų, lietuvių kalbos išsaigose, mokesčių sumažinimo. Lietuvos demokratų partija aktyviai dalyvavo didžiajame Vilniaus seime, kuriame atstovais buvo Antanas SMETONA, GABRYS, VIŠINSKIS, ŠLIŽEVIČIUS, GALVANUSKAS. Partija dalyvavo 6-tų metų rinkimuose į Valstybės dūmą. Nuo 1909 metų pradėjo leisti "Lietuvos žinias". 1914 metų vidury Lietuvos demokratų partijos suvažiavime Vilniuje priimta nauja programa, joje iškelti socialiniai reikalavimai: darbininkų draudimas nuo nelaimingų atsitikimų, senatvės pensija, neturtingųjų gydymas, 8 valandų darbo diena, streikų laisvė. Įsidėmėtina, kad darbo žmonėmis laikomi ne tik sandiniai, bet ir smulkieji ūkininkai, smatininkai, smulkieji verslininkai, įstaigų, organizacijų tarnautojai. Kaip toli iki tokio mąstymo terybinei propagandai, kuri net šios perestroikos laikais dažnai mato tik avangardinę darbininkų klasę. Naujoje programoje skelbiami šie Lietuvos demokratų par-

tijos idealai:

1. Visuomenės gyvenime tokia tvarka, kur nebūtų vietos išnaudojimui, ir kur žmonės, turėdami lygias teises ir atlikdami vienodas pareigas, lygiai galėtų naudotis mokslo bei kultūros vaisiais.
2. Politikoje tautų tolerancija, kurion lygiomis teisėmis ir lygiomis pareigomis eina laisva demokratiška Lietuva. Įsidėmėtini šie žodžiai - "Į bažnyčios ir tikėjimo bendrovių ... nutarimus valstybė nei vietos savivaldybė nesikiša. Ir jos laikomos privatinėmis draugijomis, kurios valdosi visai savarankiškai". Pastebėkite, koks pažangus požiūris! Ne bažnyčios neturi kištis į valstybės reikalus, kaip buvo pas mus, ir dabar skelbiamas, kas iš tikrųjų pavirto į bažnyčios ir tikėjimo persekiojimą, tikinčiųjų, kunigų sufabrikuotas bylas, bet valstybė nesikiša į bažnyčios reikalus. Koks toliaregiškas, koks išmintingas žvilganis.

Pirmas pasaulinis karas ir IŠ-18-tųjų metų vokiečių okupacija išardė Lietuvos demokratų partijos organizaciją, Rusijoje atsidūrė jos veikėjai, reiškęsi socialistų-liaudininkų vardu. Nors ir pakrikus vadovybei, likę Lietuvoje VILBIŠIS ir ŠIAULYS 17-tais metais Vilniaus konferencijoje buvo išrinkti į Lietuvos tarybą ir kartu su kitais jos nariais pasirašė Nepriklausomybės aktą. Lietuvos demokratų partija formaliai nustojo egzistuoti kai 20-tų metų gegužės 15 d. Lietuvos taryba baigė savo darbą, susirinkusi pirmajam seime, nes jo rinkimuose dalyvavo jau ne Lietuvos demokratų partija, o Lietuvos socialistų-liaudininkų demokratų partija ir valstiečių sąjunga.

Šviesūs Lietuvos žmonės, pradėję Lietuvos demokratų partijos veiklą savo žodžiais ir darbais buvo ryžtingi, drąsiai kėlė pačias sunkiausias idėjas, nebodami smurto ir persekiojimų. 1901 metais "Varpo" antrame numeryje Povilas VIŠINSKIS rašė: "Mūsų idealas - laisvė, neprigulni Lietuva, nusikračiama savų ir svetimų despotų, paaukusi po kojų tamsybę kartu su laisvomis tautomis rūpinasi apie pagerinimą savo ekonomiško būvio ir žengia pirmyn." Tai va šitai tada, kai Lietuva, kartoju, buvo tik Šiaurės-Vakarų kraštas, net ne jokia autonominė, o dabar kai juridiškai nuo 1940 metų šisip ar taip deklaruojama suvereni sovietinė socialistinė respublika, kai yra galimybė išsakyti savo nuomonę, Maskvoje vykstančiame liaudies deputatų suvažiavime dar nė vienas Lietuvos atstovas tiesiai, be užuolankų ne-

pereiškė, kad mūsų tautos tikslas, siekimas - tai laisva, nepriklausoma Lietuvos valstybė. /plojimai/ Tai įsileidžiama į Maskvoje kolonizatorių patvirtinta Konstitucijos projekto svarstymą, kai reikalinga iš principo nauja Konstitucija, bet tik atstačius Lietuvos valstybingumą. Dar manoma, kad gali būti ekonominis savarankiškumas be politinės nepriklausomybės. O vykdančią laisvą piliečių valios reiškiamą, jis neįmanomas esant krašte okupuotinei kariuomenei. /plojimai/ 1989 metais ketvirtame "Varpo" numeryje rašoma: "Mes negalime statyti tautišką ateitį tikrai vieną darbininką, bet visiems luomams". Tai buvo atsakymas į visus socialdemokratų kaltinimus. Būsimos Lietuvos demokratų partijos kūrėjai nedalino tautos į pažangias avangardines ir reakcines klases, neskelbė jų tarpusavio kovos būtinumo, o ragino visus kartu kloti pamatus Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės rėmimui. To paties "Varpo" numeryje parašyti beveik pranašiški žodžiai apie socializmą, cituoju: "Jėgos padalinimas, turtų gali būti naudingas ir teisingas, bet kas bus reguliatorium, kas tą lygumę prižiūrės. Tik jau ne mes, šįandieniškiai mūsų valdytojai, kurie išmoko savitarpinio lietuvių sulyginimo, traukia dėl dėvės kuo didžiausius pinigus, žiūrės sau kuo didžiausią naudą." Manau, komentaram nereikalingi. 1989 metais vasario 5 dieną paskelbta apie Lietuvos demokratų partijos atkūrimą. Tai padaryti buvo reikalinga dėl sekančių priežasčių:

1. Būtina nutraukti vienpartinės sistemos viešpatavimą Lietuvoje.
2. Šiuo metu Sovietų Sąjungos komunistų partijos Lietuvos skyriaus vadovybė, pasisakydama už realų suverenitetą TSRS sudėty demagožiškais išvedžiojimais, prisidengdama Sąjūdžiui ar net tautos vardu, esant atitinkamam spaudimui iš Maskvos gali paveikti Sąjūdžio seimo ar net jo tarybos narių ar net naujai išrinktos mūsų Aukščiausios tarybos deputatų nuomonę ir sutarimai dėl TSRS įteisinti Lietuvos aneksiją. Tuo būdu palaidojant Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės viltis.

Tuo tarp Lietuvos demokratų partija, atsiribodama nuo komunistų, be jokių nuolaidų pasisako už laisvą ir nepriklausomą demokratinius pagrindais tvarkomą Lietuvą. Nereikia užmiršti, kad Sąjūdžio veikloje dalyvaujantys, laisvės ir nepriklausomybės siekinatys komunistų partijos nariai tam tikra dalimi yra suvaržyti jos įstatų, programos, todėl, mūsų nuomone, ieško kompromisinių sprendimų ten, kur jų neįtarėtų būti

3. Tauta, visuomenė tik pradėjo mokytis demokratijos, daug matome etikečių klįjavimo, politinio nekultūringumo, visomis jėgomis sieksime sąžiningos, argumentuotos diskusijos tiek su mūsų pritariančiais, tiek su prieštaraujančiais. Lietuvos demokratų partija pasiryžusi nuosekliai žengti demokratinės teisinės valstybės kūrimo keliu. Partija siekia, kad tautinis atgimimas ir socialinis teisingumas įsigalėtų visose Lietuvos gyvenimo srityse, kad kuo greičiau išsivaduotume iš priverstinio mūsų tautai mąstymo ir elgesio stereotipų. Lietuvos demokratų partija - politinė organizavija, susiformavusi aneksuotos Lietuvos politinėse ir socialinėse, ekonominėse ir kultūrinėse sąlygose, veikia laikydamosi įstatymų.

Pagrindiniu savo tikslu Lietuvos demokratų partija skelbia laisvos, nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimą, kurioje suverenios valstybės valdžia priklausys tautai ir būtų vykdoma demokratiniu keliu./plojimai/

Pagrindinėmis priemonėmis šiam tikslui siekti Lietuvos demokratų partija laiko ~~plėtojimą~~ bendrųjų demokratijos principų vykdymą politikoje, įstatymų leidyboje, valstybės valdyme, ekonomikoje, kultūroje ir visose gyvenimo srityse. Lietuvos demokratų požiūris į Lietuvos valstybingumą remiasi senomis, XIII a. siekiančiomis Lietuvos valstybingumo tradicijomis.

1918 metų vasario 16 dienos Nepriklausomos Lietuvos valstybės aktu, kurio Lietuvos atkūrė savo valstybingumą, o tarptautinė bendrija pripažino ją tarptautinės teisės subjektu.

1920 metų Liepos 12 dieną Sovietų Rusija pripažino Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir anksčiau atsisakė nuo bet kokių Rusijos teisių į Lietuvos tautą ir jos teritoriją. Netilstantys tautos siekia susigrąžinti atimtą valstybingumą.

Tikros demokratijos sąlygomis nebūtų nei stalinizmo, nei stagnacijos laikų buvę. Lietuva būtų išlikusi laisva nepriklausoma respublika. Ir dabar mūsų nereikėtų spręsti tokių sumurtinusių problemų. Mes būtume ramūs dėl savo tautos ir tėvynės ateities. Deja, didžiųjų tautų ir valstybių mąstymas skiriasi nuo savo valstybingumą praradusių mažųjų tautų mąstymo. Šios dažna ištampa korta politiniuose žaidimuose. Demokratija turėtų tapti

ir
sukščiausią pasaulio bendrijos tikslų siekimo, visos tautos prieš dievą, pasaulį ir istoriją yra lygios. Visos turi teisę į savo etnišką nepriklausomą egzistavimą. Nė viena tauta neturi moralinės teisės jaustis didžiąja ir tuo pagrindu priimti savo globą mažesnėms./plojimai/

Mūsų požiūris į perestroiką.

Dabar iš suvažiavimo tribūnos dažnai skamba: "Štai mums da vė iš Maskvos persitvarkymą, ko mes daugiau norime?" Perestroika pradėta ne mūsų ne mažųjų tautų labui, o pradėta tam, kad valstybė jau priėjo giliausią ekonominę politinę krizę. Kitokios išeities jai nebuvo. Tai buvo priverstinis žingnis, o ne geros valios pasirodymas.

Apie mūsų tikslus.

Būsimi rinkimai į Lietuvos Aukščiausią Tarybą. Čia būtina pasakyti, kad visais principiniais teiginiais Lietuvos Laisvės Lyga absoliučiai teisi. Pagal tarptautines teises okupuoto krašto gyventojai negali būti šaukiami būtinajon karinėn tarnybon ir priverčiamiesiems darbams, negali būti vykdomi žokie rinkimai, o dalyvavimas juose tam tikra prasme rodo tautos susitinkymą su savo likimu: su okupacija ir aneksija. Įmanomas toks atvejis, kad naujai išrinkta Aukščiausias tarybą jėgos iš aukščiausiu, ir klasatos poveikyje gali pasirašyti nuosprendį Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Įspėjame, kad ne būtų pranešiški Rolando PAULIAUSKO žodžiai, pasakyti per Sąjūdžio steigiamąjį suvažiavimą.

Tačiau mes esame politinė partija, turime aktyviai dalyvauti parlamentinėje kovoje, todėl rinkimuose, nepaisant jokių argumentų privalome dalyvauti ir dalyvausime. /plojimai/ To paties kviečiame ir jus. Būtina išseiti visas taikios kovos formas. Lietuvos reikalai turi spręstis tik Lietuvoje, o ne Rytuose ir ne Vakaruose. Norime pasakyti, kad vengsime pavojingos konkurencijos su Sąjūdžiu, LLL ir kitomis organizacijomis, vengsime bet kokių asmeninių ir kolektyvinių ambicijų, bendrai kelsime autoretinčiausias ryžtingiausias žmones. Šios vasaros įvykiai bus labai svarbūs Lietuvos ateičiai. Ar pareikalausime okupantų armijos išsinešdinimo, ar išdrįs prie šio reikalavimo prisijungti Sąjūdžio seimo tarybą - štai vienas iš pagrindinių klausimų. /plojimai/ Paskutiniame "Mažosios Lietuvos" numeryj, gegužės 12 dienos "Atgimime" 19 numeryje bandome mesti šešėlį Lietuvos demokratų partijai. Ką norime pasakyti. Mes dėkingi

tiems autoriams, kurie tikrai susirūpinę Sąjūdžio tvirtumu, Sąjūdžio idėjinė vienybė, kurie tikrai nori pasiekti šią tikslą - Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Tačiau kam tas išankstinis nusistatymas? Kokiu pagrindu meta mums šešėlį? "Atgimime" bendoma mums pristesti mūsų programos netobulumus. Teisybė. Bet tai tik projektas, visa tai bus ruošiama ir tobulinama. Nenorėdama gilintis į smulkmenas, noriu tiesiai pasakyti: "Mes pilnai įsitikinę, kad visos naujos organizacijos, partijos ir grupės, pasisakančios už laisvą nepriklausomą Lietuvą jokia būdu negali sukirpintis Sąjūdžiu. Atvirkščiai. Tiesia, tvirta ir bekompromisinė pozicija tik padės jam tvirtiau žengti į priekį. JUOŽAITIS Teline pasakė, kad nei Vakarai, nei Rytai nepsiruošę mūsų nepriklausomybei. Tai tiesa. Bet lygisi taip pat jie nebuvo pasiruošę 1918 metais. Esmė tame, kad mes patys pasiruošę mūsų laisvei ir nepriklausomybei./plojimai/

Vardan tolimose žemėse žuvusių mūsų tautiečių, vardan kritusių už laisvę ir nepriklausomybę Lietuvos savanorių, pokersio partizanų, vardan visų, kurie nesulaukė šitų šviesių atgimimo dienų savo sąžinėje, savo dvasioje prisiekiame, kad eisime tvirtu keliu į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. /plojimai/ Dėkoju už dėmesį.

Audrius BUTKEVIČIUS

Tautiečiai, Kauno Sąjūdžio Tarybos ir Kauno "Tremtinio" klubo vardu aš sveikinu tą naująjį kūrėją, kuris šiandien pirmą kartą parodė savo balsą- Kauno demokratų partijos skyrių. Taip pat Sąjūdžiui šiandien suėjo vieni metukai. Jis turi rankas, kojas, rečia ir eilėje dokumentų yra pasakęs tai, ko daug kas nenori įžiūrėti. Mūsų tikslas- tautos gerovė. Išlikti ateity, išsaugoti kalbą, papročius ir savitą kultūrą, sukurti Lietuvos žmonėms materialinį ir dvasinį gerbuvį, išvystyti mums būdingą dvasinę ir materialinę kultūrą. Svarbiausios sąlygos šioms tikslams pasiekti- yra nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas. Svarbu ne tai per kiek laiko šitai pasieksime- per metus ar per penkerius. Svarbu aiškiai išsakyti ir visų supras- tas tikslas. Taip kaip žiburėlis vaiką tamsoje gali išvesti į namus, taip šito tikslo suvokimas tegul veda visų mūsų darbus ir mintis. Taigi šios sąlygos įgyvendinimas yra svarbiausios mūsų šios dienos uždavinys. Ką gi mes turime daryti, kad atkurtume savo nepriklausomą valstybę? Mes turime dirbti, dirbti kasdieną, dirbti šiandien pat ir kiekvienas. Aš manau, kad mūsų darbas turi būti nukreiptas trimis kryptimis: 1) visų pirma, supraskime aiškiai- savo kovoje ir savo dar- be esame visiškai vieni, nei Rusijoje, nei užsienyje mūsų nelemia niekas. Mes sukurtume sau tiek jėgas Rusijoje?? ir užsienyje, kiek patys vilksime??, kiek patys duosime žinoti apie savo tikruosius tikslus. Taigi, mes privalome aiškiai išsakyti ko norime, mes turime bendradarbiauti su daugybe organizacijų užsienyje, ieškoti draugų, aiškinti. Svarbiausia mes turime leisti jiems suprasti- jeigu Lietuva negaus to, ko nori, ji bus pastoviai įtempimo žydiniu Europoje. Europa ingi ramybės neturės. 2) Neužmirškime darbo Rusijoje. Kuo šitoje šalyje daugiau distrakcijos??, kuo daugiau betvarkės, tuo daugiau galimybių dirbti mes turime. Mūsų interesas- remti kiekvieną demokra- tinį judėjimą Rusijoje, ... spaudą, aiškinti draugams. Ne iš viršaus žiūrėti, tarsi mes esame kažką padarę, tačiau stimuliuoti juos, o svarbiausia, yra darbas čia, darbas Lietuvoje. Mes turime gerai su- prasti- ne tiek jau daug žmonių yra pasiryžę kasdieną ir iki galo dirbti nepriklausomos Lietuvos labui. Šitas žmonių skaičius turi augti. Aš manau, kad atsikuriančios naujos organizacijos, tokios kaip demokratų partija ir kitos, galės pritraukti vis naujus ir naujus aktyvius žmones. Ir taip politiška aktyvių žmonių bus daugiau. Kuomet eina kalba apie galimybę kovos parlamentinės kovos, nenoromis šypsosi. Mes susiduriame tik su demokratijos iliuzija. Jokios de- mokratijos nėra. Valstybės saugumo aparatas, armija, komunistų partija

yra išlikę tokios pačios ir ši demokratijos iliuzija yra daugiau mums žalinga, negu naudinga. Išsėkyt su kuo?? bijau, taip bijau nesveikos konkurencijos, bijau trinties, bijau kovos dėl populiarumo atskirose organizacijose, bijau, kad jėgos, kurios stovi prieš mus, skaldys ir stengsis pasinaudoti organizacijų ... Tuo pačiu kreipiuosi į visus būsimus ir esamus organizacijų dalyvius: atsiminkime savo didįjį tikslą- nepriklausomą Lietuvą. Tegul iškilus ginčui šis kriterijus spręs ką turi būti vertas stovauti Lietuvai. Buvo daug kalbėta apie komunistų partiją. Taip, visiškai aišku, ši organizacija yra atsakinga už visus padarytus nusikaltimus. Todėl siūlau pasinaudoti estišku siūlymu, taip pat latvišku- tegul kiekvienas išstojančias iš komunistų partijos gaus dviejų padorių Lietuvos piliečių garantiją. Šiandien daug kalbama ir bājomasi, kad Sąjūdis nepasirašytų Lietuvai nenaudingos sutarties, kad neįtrauktų mūsų visų iš naujo į šią sąjungą. Kauno taryboje daug kartų svarstyta šis klausimas. Manau, kad tokios sutarties pasirašyti neeisime. Vienintelė sutartis, kurią mes galime pasirašyti su Tarybų Sąjunga, yra sutartis dėl Raudonosios Armijos išvedimą iš Lietuvos teritorijos. Kuomet židriu į visas naujai besikuriančias organizacijas, aš noriu galvoti apie jas, kaip apie vienos didelės armijos padalinius, kaip apie pulkus ir būrius armijos, kuri sieks mūsų tikslą, ne kaip apie atskiras organizacijas. Tegul senu papratimu šią armiją vadins LLA- Lietuvos Įlaisvės Armija.

Birželio 3 d.

17-

Vytautas LEVOKAS

Tautiečiai, naudodamasis tribuna ir tai, kad esu įpareigotas pranešti Lietuvos Nepriklausomybės Sąjungos vardu, kviečiu š.m. birželio II dieną atvykti į Vilnių į Kalną parką, kur bus minimos 49 Lietuvos okupacijos metinės, taip JAV Senato paskelbtoji Baltijoje laisvės diena. Raginu įvertinti šių datų prasmę ir reikšmę Lietuvos tautos likimui. Kviečiame gausiai dalyvauti.

АДО ООМЬ Адо ООЛ/Estija/

Brangūs bičiuliai, aš atsiprašau, kad negaliu su jumis kalbėti lietuviškai, bet aš įsitikinęs, kad, kai mūsų viltys išsipildys, mums nereikės tautų bendravimo kalbos. Mūsų vaikai, lietuviai, latviai ir estai, turi suprasti vieni kitus be jokių vertimų. Savo sveikinamo žodį aš norėčiau pašvesti vienam dalykui - tai mūsų vienybei. Liki mas lėmė, kad čia, Baltijos pakrantėse mes turim būti Europos korpusu/?/. Mūsų žemes niokojo jėgų Ivano Jaunojo ir Petro Firmojo kariuomenės. Prieš pusė šimto metų mūsų tautos ir žemės tapo aukomis vieno žiauriausių 20 amžiaus tirynų - Hitlerio ir Stalino sąmokalo aukomis. Mes pilnai pajutome ant savo kaulio laimėjusio socializmo pasiekimus. Mūsų tėvynainių kapai yra visur vieno šeštojo žemės rutulio plote, nuo Kolymos ir Magadano, Norilsko iki Kazachstano stepių. Mūsų motinos ir seserys mirė nuo bado ar vergiško darbo Sibire ir kitur šiaurės Rusijoje. Jų atminimas beldžiasi į mūsų širdį ir reikalauja, kad mes mokytumėmės iš istorijos. 1939 metais mūsų respublikos buvo pavergtos tikra aziatiška klasteris - po vieną. Dabar tikimės, kad išauš mūsų laisvė, bet kol kas tai yra tik pirmi spinduliai. Prieš mus labai sunkus kelias savo nepriklausomybės atstatyme - prieš Estiją, Latviją, Lietuvą. Mūsų gerbiama paskutinis prezidentas mokė mus, kad mažos tautos, jų jėga yra jų išmintingume. Bet manome, kad dar didesnis išmintingumas yra mūsų susivienijime. Mes manome, kad mes galim eiti ir pasiekti savo tikslus tik visi kartu. Tik bendromis pastangomis mes galim grižti į Europos tautų šeimą. Mūsų tautų bičiulystė yra išbandyta bendru likimu. Ši išbandymą mes su garbe išlaikėm. Mūsų, estų, latvių, lietuvių, bičiulystė yra užgrūdinta karštomis laisvės kovomis ir Sibiro šalčiais. Mes tvirtai įsitikinę, kad mes turim būti kartu kada mums gera ir kada sunku. Ūsų pasiekimai yra ir mūsų pasiekimai. Mūsų pralaimėjimai, tai ir jūsų pralaimėjimai. Te padeda mums dievas mūsų sunkiame kelyje. Ašiu už dėmesį.

Labā diena, mieli draugi! Atvežiau jums linkējumus no visas Latvijas./Plojimai/. Aš noriu pasakyti, kad mūsų tauta visada jus remia ir visada remis. Kad Latvijos tauta yra su jumis. /plojimai/ Jeigu mes vieni kitus remime - bus vienybė, tad laikykimės visi už rankų, mes būsim amžini./Plojimai/. Buvo 40-ieji metai, buvo Molotovo-Ribentropo paktas, bet buvo ir pradžia, tai 1919 metai. Tada prasidėjo raudonasis teroras. Rygos armija buvo paskandinta kraujyje. Mūsų trys tautos: Lietuva, Latvija ir Estija laikinai gavo nepriklausomybę ir teroras sustojo. Bet dar žiauriau buvo tada, kai prasidėjo 40-tų metų okupacija. Į šį milžiną kapą sugulė daugiau kaip 60 milijonų. Tarp šitų milijonų yra lietuviai, latviai ir estai. Ir kad tas kapas neprásipildytų vėl, mes turime būti vieningi. Todėl, kad teroras dar nesustojo. Jis tik maskuojasi.

Kol bus gyva teroro ideologija, tol gyvas teroras. Stalinizmas nėra vien Stalino ir jo grupės vaisius. Ir kol nebus tikėjimo, tol bus teroras.

Mes turime žengti kiekvieną žingsnį kartu ir tegul Dievas mums padės!

Ačiū. / Plojimai./

Kino CHIKOLS / Tartu/

Tartu mieste vakar pasibaigė konferencija apie valdžios nusikaltimus. Ten buvo daug kalbama, bet reikia atkreipti dėmesį į vieną dalyką: kalbėdami mes turime turėti vieną mintį, kad apie viską reikia kalbėti sąžiningai, aiškiai ir tiesiai. Tik nekalbėkime, naudodami žodžius'iš komunistų ir apgavikų žodyno. / Plojimai/. Vartodami jų terminologiją mes klaidiname kitus, save ir savo vaikus. Geri pavyzdžiai ką reiškia proletariato diktatūra. Tokio dalyko nebuvo, tik buvo anarchija. Ką reiškia žmės Okio kolektyvizacija? Tai buvo ižėstas mūsų valstietis-maitintojas.

Ar jūs, brangūs žmonės, žinot kas yra komunizmas? Niekas šiame pasaulyje, nei aš, nei kiti to nematė, tai yra utopija.

Aš kreipiuosi į lietuvių mokytojus ir lietuvių motinas: kalbėkime aiškiai ir gražius žodžius. Kalbėkime gražiomis mintimis, kaip kokios gražios yra jūsų liaudies dainos. Svarbiausia, kad vaikai jus teisingai suprastų ir mylėtų jus. Jeigu aš jus myliu, tai ir vaikai vaikai vieni kiūs mylės.

Ir pabaigai aš noriu pasakyti, kad mes vistiek laimėsime!

/Plojimai. /

21

Vytautas PIKINIS / Lietuvos demokratų part. centrinės politinės organizacinės tarybos narys /.

Gerbiamieji kauniečiai! Leiskite jus pasveikinti Lietuvos demokratų partijos organizacinės tarybos vardu. /Plojimai/.

Labai miela matyti tiek daug kauniečių, atėjusių sužinot kas yra demokratai, ko jie siekia, ką jie šiuo metu veikia. Norėčiau savo kalbą pašvęst jūsų mitingo temai.

Gerbiamieji! 1924 metais Rusijos imperijoje atėjus į valdžią tautų vado ir kultūrininkų draugo ir mokslo korifėjui, buvo sukurta didžiarusiška imperija. Kaip atsitiko, kad ši imperija, imperijine struktūra prisidengusi išverato socializmo kailiu ne tik per 70 metų nesuiro, bet dar sugebėjo padidinti savo valdas. Jeigu Anglija ir Prancūzija savo valdas, kolonijinę sistemą išnaudojo savo gerbūviui ir demokratijai, tai rusų partokratai melagingais veikalais mulkino pagrindinę rusų tautą, kuri turėjo pakraščių gyventojus paversti bent rusiškai kalbančia mase. Imperijos gyventojų prasmės neieškojo, bet vienpartinės sistemos ideologija sukūrė siekiamų idealų sistemą.

Tarybų Sąjungoj darbininkai niekada nebuvo ir nebus savo įmonių šeimininkai. Stalininė kolektyvizacijos saulė taip apšvietė mūsų žemės ūkį, kad įvestos maisto produktų kortelės. Buvęs Lietuvos ūkininkas paverstas baudžiauninku. Tikroju materialinių gėrybių naudotoju tapo biurokratinis aparatas, kuriam vadovauja komunistai. Gyvenam pagal dėsnį: kuo silpnesnė, tuo stipresnis prievartos ideologinis aparatas. Jis mums siūlo internacionalizmą, tautų draugystę ir pan. Tokios aiškios metropolijos nebuvimas imperijai davė monolitiškumą. Čia ir slypi, gerbiamieji, mūsų tragedija. Imperijos irata ne todėl, kad jos didelės ir daugiatautės. Jos irata, kad iškyla neišsprendžiami prieštaravimai tarp demokratinės visuomenės struktūros metropolinio ir centralizuoto valdymo pakraščiuose. Prieštaravimai tarp prekinės-ekšaminės -piniginės ekonomijos pačioje metropolijoje ir komandinės ekonomikos kolonijose. Iškilus tokiems prieštaravimams suskilo Anglijos ir Prancūzijos kolonijos.

Sovietų imperija laikosi tik karinės monopolijos dėka. Maskva, sovietų komunistų partija, stiprus centras turi suprasti, kad neegzistavo, nėra ir niekada nebus demokratinė imperijoje niekada nebuvo prekinų piniginių-ekonominių santykių, kuriuos reguliuotų stalinistinis komandavimo aparatas. Šiuo metu Sovietų sąjungoj iškilo tie patys prieštaravimai, kurie suardė ir pasaulines imperijas.

Kertinis sovietų imperijos mąstymo pamatas yra rūpintis ~~yra~~ kad
atsisakyti ~~saugartinės~~ vienpartinės sistemos, ką stalininė ugnis
pragaro įkaitino iki raudonumo sovietų sąjungos pamatus. Ir šalti
visuomenės ekonominių dėsnių vandenys apipylė šį pamatą ir jis
skeldėja. Kas yra neišvengimas. /Plojimai/.

Tautiečiai, šiomis dienomis sueina 49 metai nuo to laiko, kai 1940-ųjų birželio 15-ą dieną įgyvendino slapta Tarybų Sąjungos ir nacių Vokietijos suokalbi, Raudonoji Armija okupavo Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Prasidėjo ilgas, sunkus ir kruvinas tautos kančių kelias. Juodasis 1941-ųjų birželis: nacių atplūdis ir žydų skerdynės, naujoji sovietų okupacija ir valstybinio terorizmo bei genocido politika, desperatiškas tautos pasipriešinimo karas prieš okupantus, tremtys ir lageriai nusinešė šimtus tūkstančių žmonių gyvybių. Nei viena valstybė Europoje net didžiausių karų metu nnepararado savo tokios didelės gyventojų dalies, kaip neutrali Lietuva. Žuvo, buvo represuoti ar bėgdami nuo teroro, patys pasirinko tremtinių dalį virš milijono Lietuvos gyventojų. Didžiosios tautos tragedijos mastai pradėjo ryškėti tik dabar, atleidus vergovės pančius ir prabilus iki tol teroro ir baimės sukaustytiems kruvinių įvykių liudininkams. Atsitiesę po ilgų priespaudos dešimtmečių mes mintimis grįžtame į anuos, raudonojo maro siautėjimo metus ir su pagarba bei teisingumu prisimename geriausius tautos sūnus, pakėlusius ginklą šventai kovai prieš kruvinąs pavergėjus. Lietuva sudėjo didelę auką ant Nepriklausomybės aukuro. Apie 50 tūkst. vyrų, visas tautos žiedas, žuvo neįgyčioje kovoje. Jų šūkis buvo vienas: geriau mirti laisviems, negu gyventi vergais./plojimai./ Tačiau šis kraujas ne veltui buvo pralietas. Jų krauju atpirkta Lietuvos žemė nebuvo kolonizuota. Jų kovos įkvėpta lietuvių tauta netapo vergais. Šiandien pradėjo pildytis mūsų tėvų ir bėglių kovos tikslas. Mes žengiamo į valstybės nepriklausomybę. Šiame kelyje būkime verti jų kovos tęsėjai. Ir jauskime atsakomybę už Tėvynės ateitį. Nesivadovaukime asmeniniais ar grupiniais interesais, bet siekime aukščiausio tautos tikslo. Priekyje dar mūsų laukia sunki ir būtutinė kova. Ir ją mes laimėsime tik sutelktomis visos tauros jėgomis./plojimai./ Visada prisiminkime prezidento Antano Smetonos žodžius: tik vienybėje mes pasieksime laisvę.

Kalba Lietuvos Demokratų partijos organizacinės politinės tarybos narys Vytautas VEIDELIS. 24

Labą diena, gerbiamieji! Atstovauju teisingų / I šod./ Dabar taip: esu darbininkas, labai protingai gal ir nepašnekėsiu, bet pasakysiu viską, ką galvoju. Tarybų Sąjunga yra paskutinė imperija šitoje šaary pakalnėje. Kitų imperijų jau nebėra./plojimai./ Ir šita imperija bijo, taip, kaip pareiškė maždaug ... Dabar išivaizduokie, suvažiavime labai mano gerbiamas deputatas OGURENSKIS, kurio aš, deja, nepažįstu, bet kurį mačiau per televizorių, labai įsivaizduoju precédento atvejį. Jis iškėlė savo kandidatūrą, reiškia, prieš Garbačiovą. Jis suprato, kad jis nepraeis, bet reikalavimas precédentas, kad iš dviejų būtų renkamas valstybės vadas. Ir bent iš dviejų. Ir dabar supraskite dabar precédentą: atsiskiria Lietuva, Latvija, Estija. Ir nubyra visi kiti užkariauti plotai. Ir rusai lieka biedni, ir Rusija lieka viena ... Ir reikia jiems tikriau užsiimti ne socializmo sąmonės plėtimo po pasaulį, o atkurti savo /Išod./ kaimus. Čia reikia dirbti, čia yra sunkiau negu lakstyti su raudona vėliava. Čia dirbti reikia./ visi juokiasi. Ir ploja./ Gerbiamieji, jau niekus... ir aš jums irgi noriu pažadėti, išpėti jus, kaip mano amžinatilį didulis sakė: nigdi netikėk bolševikams, ir nigdi nepraloši./ploja/ Ir nebijokit gerai jau bus. Mano šodžių pareiga? ir tiesiogiai, ir politiškai, ir ekonomiškai. Bet mes tikta tada sieksim savo tautos nepriklausomybės, jeigu mes busim verti jos. Jeigu mes nesugebėsime iki galo auktois, jeigu mes nesugebėsime iki galo pasišvęsti, ką gi - viskas liks savo vietose! Mums tik reikia belstis į visas duris. Ir kaip toj biblijoj pasakyta: belskis ir jums bus atidaryta. Tai kiek reikia belsti, kad būtų išgirsta, būtų atidaryta?! Čia viskas tik nuo mūsų pareina. Ar tiek vokiečiams, ar tiek amerikonomams, visiems yra savo reikalų ir savo bėdų. Galbūt jis ten gali prieš eidamas miegoti ir uždėti?: o kaip ten kažkokie s lietuviams gal ir sekasi, ar nesiseka. Bet jis nori miego ir jis eis miegoti, nepergyvens. ... va, būtent, jungtis su suavo vargo broliais: estais, latviais. Truim nepamiršti ir gruzinų, ir armėnų, ir visų kitų tautų, velkančių nevaisės jungą. Šitoj imperijoje. Mes teisingai tam anekdote pasakyta: Tarybų Sąjunga yra vagys, tik vienur yra /Išod./, kur žmonės vaikėto ne su pavardėm, o su numeriais ant krūtinių./ploja/ Gerbiamieji, dabar truputiuką reklamos. Aš esu demokratas, noriu pastebėti - Lietuvos Komunistų partijos tikrai nėra. Čia yra padalinys sovietų Komunistų partijos. Ir tą mūsų komunistų vadą BRAZAUSKĄ Garbačiovas gali išsikviesti ant kilimo ir aiškinti, kaip jam patinka. Tai va! Lietuvoj Komunistų partijos nėra,

o iš visų kitokių Lietuvoj veikiančių partijų Demokratų partija yra skaitlingiausia. Širą aš noriu pažymėti ir pakviesti jus jungtis prie mūsų arba prie kitų partijų. Pvz, kas pasakė: jeigu mes būsim vieni, kad mes galų gale netapsim panašūs į komunistus ir neužmigsim ant laurų?! Tegul ir kitos partijos išlieka? blaivios konkurencijos būdu mums neduoda nutukti ir ... Bet gerbiamieji, visos tos radikaliosios jėgos turi aiškiai išreikštą nuomonę: visiška Lietuvos nepriklausomybė. Kada būsim laisvi ir nepriklausomi, tada mes eidami į rį kėjus, agituodami, rinkiminėj kovoj arba išsikovoosim, arba pralaimėsime. Čia jau tolimos ateities dalygas. Pradžiai yra reikalinga nepriklausoma ir laisva Lietuva. Tada žmogus, gyvendamas nepriklausomoj ir laisvoj Lietuvoj, tikrai aukosis vardan Tėvynės ir pakels pragyvenimo lygį. Kodėl aš taip drąsiai šneku? Prisiminkim 1918 metus. Ką tik perėjo pasaulinis karas, kraštas buvo išvogtas, nusiaubtas, išdegtas. Stovėjo vokiečių kariuomenė, nebuvo neraštingų žmonių, nes pasitraukti į Rusiją. O žydų nelabai daug raštingų buvo. Nebuvo nei kelių, nei mašinių, nei lėktuvų, nei elektros nebuvo. O kai prisiėjo, atsirado ir žmonės, ir susirado tie savanoriai, palikę arklą vagoje, apgynę Tėvynę. Ir ginklų surado. Ir galų gale su vėliava skyde ir kaip ten bebūtų, ta valstybė pradėta nuo baisiausio / I žod./, kaip sakant, visgi savo valiutą užtvirtino. Ir jos valiura buvo viena iš pikčiausių pasaulyje ir pragyvenimo lygis kilo. Na, žinoma, šita sustabdė. Bet aš čia trupučiuką norėčiau papolemizuot su Latvii. Jisai sakė čia buvo laikinas Nepriklausomybės perjodas. Aš norėčiau pažymėt, kad čia yra laikinas okupacinis perjodas. Nepriklausomybė bus atstatyta./plojimai./ Na, ką gi gerbiamieji, be manęs ten dar irgi yra norinčių šnekėt. Vardan tokios Lietuvos, vienybės reikia laikytis: mes būsim/neb. sak./ Turim prisimint, kad mes esam ir būsim atsakingi už tas dar negimusias kartas. Ie jeigu mūsų tėvai perėję Sibirius ir kitas golgatas ir mane užaugino tokį, koks aš esu, nes aš ten gimiau, ir man tas Lietuvos vardas buvo kaip žvaigždė danguje. Mes irgi turim, augint sau pakaitalus, kad va šitie vaikučiai išdaugtų laisvais žmonėmis ir kad jie dirbtų Lietuvai, savo Tėvynei. Ačiū!

Šis žaliaskaris pavasaris, politiniai įvykiai Lietuvoje rodo, jog žemėje yra tiesa, yra meilė. Pirmą kartą, sulaukus 43 metų, balsavau, agitavau už mūsų kandidatus. Jie neapvyklė. KLUMBIO poelgis parodė, jog yra riteris. Ritešis, kuris užstoja ne tik Gruziją, bet ir skėlė antausį karinei chuntai./ plojimai./ Valdžia išsigando šio antausio moralinės jėgos. Ir štai RADIONOVAS, sutvėrimas kruvinom rankom, lūpom turėjo palikti šalį./plojimai./ RADIONOVO kalbai mamhantai? ar žvėriui, žmogaus pavidalu, gal šie aplojami deputatai galės pažidirėt Gruzijos Motina, kurios dukra žuvo, nuo kastuvėlio į akis? Gal jie gina Tbilisio ~~atšvaitams~~ vaikams ir aiškina: neužmiršk, vaikeli, kelių žodžių: dieržava, družba, kamunizm! Kas dedasi sovietų armijoje?! Kodėl paimami mūsų, Lietuvos vaikinai, Lietuvos kareivėliai, paimami, nusavinami, kaip pokario Lietuvoje buvo nusavinami iš motino, Lietuvos ūkininkų karvė, aršlys, akėšios. Kur noriu, ten siunčiu! Kuo jie grįš: bepročiais, beširdžiais? Kaltinami nestatutiniai santykiai, per juos žuvo vaikinai. Kas tai yra tarybinės armijos statusas? Pagrindinė jo nuostata - vykdyti įsakymą. gautų mano sūnus Andrius įsakymą - užmušt savo motina - turės vykdyti! Tam, kad neliktų jokio žmogiškumo, kad neliktų moralinių stabdžių. Reikia praeit dresiruojamo žmogaus, treniruojamo žvėries mokyklą, kad žmogus nebebūtų žmogum, o tik tai kažkoks tai įrankėlis. Ir tai vadinama labai švelniai - nestatutiniais santykiais. Tiktai išdresiruotas kareivis pasižvalges? priešnuodžiu galėjo panaudot cheminį ginklą, nužiuorėti moterį balandžio 9-ą dieną Tbilisio aikštėje buvo 8 tūkst. kareivių, 15 tūkst. bekinklių žmonų. Vyresnybės duotą įsakymą pulti žmones vykdė ne visi kareiviai, kitaip būtų buvę ištisinės skerdynės. Ne viską, kas mūsų vaikinai. Brutali armijos jėga. Negalim netikėti lietuviu, Tbilisio įvykiu liudininko, kareivio laišku. Lietuviai nežudė, ~~negalėjo~~ nepralėjo kraujo šioje šventoje žemėje. Žemėje, tiek kartų laistytoje mūsų protėvių kraujų, išaugti moterų žudikais. Panemunės kariniam daliny laimėjo sąjūdietis Nikolajus MEDVEDIEVAS. Reiškia, su kai kuo armijoje dar galima susikalbėt, reikia agituoti, reikia rusiškų Sąjūdžio laikraščių. Juos šauniai ten prieš šiuos rinkimus dalinom kareiviams, mes Sąjūdžio moterys. Neišgirdom nei vieno blogo žodžio, nors kartais elgėmės tikrai akiplėšiškai. Yra dar vienas kelias į Lietuvos nepriklausomybę. Gal jo ir nereikės, gal išsinešdins okupacinė armija, bet lai būna atsarginis takelis. Tai yra kareivių agitacija. Blogiausiu atveju vienykime bent jau žinias apie mus. Ne apie kažkokius tai/neb. sak./ Vienu žodžiu, kaip priešus, kažko-

kiaus tai kraugerius, bet būtent tiesą apie mus, apie mūsų Lietuvą. Tarybų Sąjungoj moterys sudaro apie 53 procentus gyventojų. Demokratiškai galima būtų sakyti - rinkėjų. Deja mūsų Lietuvos Ministrų taryba, Aukščiausios tarybos prezidiumas, panašūs į generalinį štabą. Tik pagyvenę vyrai! Tarp kitko, mes, moterys, skęstam buities, vargo, skudo jūroje. Mums Komunistų partija paliko apvilko ~~paranizacijom~~ ^{oranžiniam} liemenėm, paliko klojėjų oranžines liemenes. Ir klokit bobos geležinkelį! Komunistų partija veš mums garvežį į komunizmą. Naš porovoz v Kabulie aštanovka. Šitaip skambėjo, dar šitaip skambėjo televizijos porgramoje. Švenčiausia moters paskirtis - būti motina, išauginti sūnus, dukras tautai, de ja, tai nesuderinama su komunistų partijos ideologija, nereikalingas moters idealas, apibendrintas švenčiausios motinos Marijos paveiksle. Paklusnumo, pakantumo, nuolankumo simbolis. Komunistų partijai nereikia jos iščiaus vaisiaus Kristaus.

Reikia planuojamos darbo jėgos. Galbūt, tarybinei armijai. O moteris - ták reproduktorius, darbo jėgai ir tarybinei armijai. Juk net vergávinėj santvarkoj motina - vergė nedirba plantacijoje. Šiandien visi darbo. Mes nužemintos iki vyro lygio, kurėjų mažiausias atlyginimas: sveikatos apsaugoj, švietime - ten moteris. 60 procentų sunkaus fizinio darbo atlieka moteris. Žudosi Vidurinės Azijos moterys. Kalmudijoje egzistuoja dščių motinų

Kas laukia mūsų Lietuvos motinų, mūsų dukrų, jei dar įgiau pašušime šioje imperijoje? Šiame tautų kalėjime?! Lietuvos Komunistų partijos kalbos apie naujos sutarties su TSRS vyriausybe, apie respublikų federaciją, konfederaciją, ar nebus taip: Lietuvų tautos vedimas į kalėjimo virtuvę? Kas gali pagalvoti: ne taip blogai kalėjimov virtuvėje! Net sausainiukų, nematant kalėjimo valdžiai, galima nusikniaukti. Lietuva jau atkalėjo 49 metus, ir turi juridinę, ji turi moralinę teisę į laisvę! /plojimai./

kalėjime iš virtuvės labai greit galim atsидurti karceryje. Steigiamas įvairios moterų organizacijos, jas tikrai vienijav viena idėja - Nepriklausoma Lietuva! Lai mūsų moterų organizacijos, mūsų moterų judėjimas būna panašus į darželį. Tik neduok dieve, kad nepasinaudotų mūsų patiklumu Komunistų partija į Aukščiausią tarybą, šito bijosi moterys. Prisiminkim praėjusius rinkimus. Paskutinį šeštadienį "Kauno tiesos" numerį mūsų turtingiausia dvasiškai ir pinigiskai organizacija agitavo už ŠEPUTĮ. Ir, vis dėl to, mūsų moterys, mes moterys, mes, jeigu tikrai vyrai, vyrų partijos nesugebės išplėsti mums nepriklausomybę, jungsimės mes moterys, darysim savo partiją. Priimsim

savo prezidentą! Užtenka!/plojimai./ Tarnaukim Lietuvai, tarnaukim kartu, tarnausim mes jai, tarnaus jai mūsų vaikai. Ašiu!

29

Kažba Lietuvos Demokratų partijos Kauno tarybos narys
Leonas Kupšišnas, "Šauklio" laikraščio redaktorius.

Mieli tėvynainiai, šiame Slėnyje, pavadintame skambių Dainų vardu, ilgus dešimtmečius kambėjo dainos apie plačią šalį, kur laisvai kvėpuoja žmogus ir prie "Nemuno kitas išauso jau rytas". O iš netoliese staties, esančios stoties gyvulinuose vagonuose į Sibirą į Jakutijos ledynus keliavo miršiai pasmerkti, niekuo nekalti žmonės. Su negirdėtu žiaurumu buvo naikinami mūsų kultūros paminklai, deginamos knygos, bažnyčios, ~~paveikslai~~ paverčiamos gamyklomis, sandėliais. Ir kas dabar suskaičiuos, kokią ekonominę, moralinę ir kultūrinę žalą mums atnešė tas baisus bolševikinis genocidas! Ir kada pagaliau bus nuteisti bolševikiniai kariniai nusikaltėliai: RASLANAS, Rainių budelis, ir į jį panašūs? O ar ne parsidavėliškai neciniški šie žodžiai: Prie Nemuno kaime dainas apie laimę dainuoja lietuviai giliai iš širdies. Ta laimė vis tolsta ir tolsta, kol pagaliau mes pamatome, kad esame paskutiniai skurdžiai pasaulyje, atsidūrę besivystančių šalių lygyje. Netoliese yra kitas slėnis, pavadintas mūsų didžio dainiaus Adomo MICKEVIČIAUS vardu. Tai jis apdainavo mūsų puikios šalies gamtos ir upių grožį, priminė mūsų upelių dūgnas, kur aukštos, kaip dangų. Taip, kada čia vaikščiojo Adomas MICKEVIČIUS, buvo ikim šios beatodairiškas civilizacijos iri industrializacijos Nemune, Neryje buvo galima nors išsimaudyti. O kur mes dabar nuėjome? Užnuodytos mūsų upės, ežerai, jūros! Ir daug dabar kalbame, o funkcionieriai ir paantrina, kad mūsų ekologinė padėtis taip kritiška, kad kas konkrečiai daroma. Kodėl ir toliau statoma nemokšų ekonomistų ir funkcionierių sumanyta Kaišiadorių HE? Ši elektrinė išskyrus žalą mūsų ūkiui nieko neatneš ir jos laukia panašus galas? kaip antro statybos baro magistralės, su kuria nežinoma, kas daryti. Sidloma perduoti kapitalistui, kokiam tik - neišku. Kas dirbs magistralėje, kuri duoda kasmet 150 mlj rublių gryno nuostolio? Kada pagaliau baigsis šis ekologinis genocidas? Manau, kad tik tada, kada Lietuva bus nepriklausoma, tada mes būsim savos žemės šeimininkais, o ne galingo centro planų vykdytojai. Tai dar bus kalbama apie tai, kad sukursime teisingą valstybę. Klausimai Konstitucijos projektai ginčijamasi dėl to: koks turi būti paminklas stalinizmo aukoms. Sakau ir sakysiu: taip, visa tai tikrai blefas, bandymas sudaryti pertvarkos iliuziją, demokratijos imitacija ir niekas daugiau. Kiek mes turime demokratijos puikiai parodė Tbilisio balandžio 9-os dienos įvykiai. Tenegrįžta tie kraupūs, slogūs laikai į mūsų Slėnį, Tėvynę Lietuvą! Tegul skamba per amžius šiame Slėnyje visiems mums brangūs žodžiai - Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse. Vardan

tos Lietuvos - vienybė ir tikybė!

Gerbiamieji, artėja birželio 15 ir 14-a diena. Tai pačios juodžiausios, pačios žiauriausios ir pačios kruvinausios dienos Lietuvai. Birželio 15-ą klastingai, naudodami karinę jėgą, įžengė ir okupavo mūsų Lietuvą Raudonoji armija. Ko pasekoje ir prasidėjo Lietuvos vargai ir skraifudos. Net nesulaukę vienų metų laikotarpio masiškai pradėjo tremti mūsų gentainius. Juos tai nužudė, kankino, o jų lavonais ir kaulais tręšė Sibiro platybes. Nors praėjus beveik 50 metų mūsų vadovai ir plonina savo balselį, tačiau būkite budrūs. Nepasiduokite blizgučiams ir saldainiukams. Atminkime, dėl ko jie taip daro, dėl ko jie plonina savo liežuvį? Bijo prarasti savo šilumą kėdžių ir privilegijų. Mes Kauno Darbininkų Sąjungos mitinge buvome išreiškę nepasitikėjimą ir dabar reiškiamo nepasitikėjimą RIMAIČIUI. Kaip į tai reaguos Demokratų partija? /plojimai/ Paskikome ar ne? Jeigu palaikote, tai tris kartus valio! / šaukia tris kartus valio./ Gerbiamas RIMAITI, apleisk tą postą, susikompromitavai ir išėik iš ten. Turėk savigarbos./plojimai./

/ GUOGA tęsia kalbą./ Gerbiamieji, nepasiduokime pigiems blizgučiams. Stagnatorių, staliniečių visuose aukštuose postuose dar pilna. Esi ir aš su tuo susidūręs, keturis mėnesius buvau bedarbis. Galvojo, šitokiu būdu, atimdami duonos kąsnį, užčiaups man burną. Ne! Aš neprapuoliau, morališkai, dvasiškai ir materialiai mane ir mano šeimą rėmė trentiniai, dėkoju aš jiems./plojimai./ Tik po to, kada buvo mano paskelbtas ir juridiskai įteisintas bado streikas prie Vykdomojo Komiteto, nesulaukiau aš tos dienos, nes iki jo buvo likę 20 valandų ir mane įdarbino. Vėl toj pašioj įmonėj. Gerbiamieji, sveikinu aš visas naujai besikuriančias organizacijas, kurių tikslai reikalingi Lietuvai. Sveikinu aš Demokratų partiją ir ypač tas visas organizacijas, kurių pagrindinis tikslas - Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė.

Mieli kauniečiai, broliai ir seserys, demokratiškai nusiteikę kitų tautybių žmonės! Šiandieną, šią puikią dieną mes susirinkome į Kauną, kad pareikštume Kauno visuomenei, kad yra susikūrusi Demokratų partija ir kad yra Lietuvos Demokratų partijos Kauno skyrius. Jis pakvietė mus į pokalbį: Demokratija ir izmas. Lietuvos ateitis. Kalbant apie Lietuvos ateitį, mums reikėtų neužmiršti jos praeities ir dabarties. O apie praeitį buvo daug kalbėta. Prieš daugelį dešimtmečių metų tolimieji pasaulio nusikaltėliai MOLOTOVAS ir RYBENTROPAS dalinosi Europa. Po kelatos metų vienas nusikaltėlis ir jo klyka, fašistinė Vokietijos partija, buvo paskelbta nepriklausoma partija. Kitas oponentas - komunistų partija - bando vadovauti ir po šiai dienai. Centras dabar ... avangardu ir nori derinti pagal ją mūsų tautą ir visą šalį. Gerbiamieji, pamąstykite, kur mes gyvename. Ir kaip pasakė vienas akademikas, mes gyvename tokioje sistemoje, kurią "pridūmal sam satana". Tik vienpartinė sistema gali padaryti tokius nusikaltimus: žmonių trėmimai, genocidas, žudymai. Ir šiandieną komunistai nepasikeitė, jie tik keičia savo kailį. Ir aš norėčiau priminti, kad /neb. sak./ Priminti jums susimąstyti: bijokime netikrų pranašų. Šiandiena labai gerai šnekėjo ir BUTKEVIČIUS pasakė: mes turim žiūrėti, kas už Lietuvos nepriklausomybę. Aš vakar padariau "Komjaunimo tiesoj" pranešimą, kur AMONKAITIS - pirmininkas - už Lietuvos nepriklausomybę. Bet ar tai nėra tik iškaba? Temato, kad Lietuva šiandien siekia nepriklausomybės Lietuvos ir jeigu jie nepasieks to, jie pasiliks vieni. Norėdami išlaikyti savo gerą valdžią, jie keičia iškabą. Pradžioj komunistams "nepriklausomybės" žodis atrodė kaip kelksmažodis. Po to jie sugalvojo kitą sąvoką - suvereniteteas Tarybų Sąjungos sudėtyje. Dabar jau drįsta kalbėti ir apie Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvos Demokratų partija susikūrė naujose sąlygose ir ji mato, kad tiktai demokratiniu būdu ir tautos išrinkti asmenys gali nuspręsti tautos likimą. Mums nereikia kalbėti apie visokius izmus, nes nežinome, kas yra socializmas, koks jis. Tarybinis socializmas, švediškas, jugoslaviškas, kampučijos ar Kinijos? Tai yra tautos apgavimo metodas. Mes šiandien turime unikalią situaciją. Kada iš vienos pusės Lietuva yra nepriklausoma respublika, tai yra de jure. Mes turim savo atstovybes daugelyje pasaulio valstybių. Daugeliū pasaulio valstybių nepripažįstą Lietuvos ir Pabaltijo įjungimo į Tarybų Sąjungos

Nepripažįsta ir penki, keturi iš penkių saugumo tarybos narių. Tik viena Tarybų Sąjunga šitą teigia. Jūs turbūt vakar girdėjote, kad Vokietija paskelbė, kad surado Molotovo-Ribentropo paktą, Tarybų Sąjungai sudarė pėmisiją?/, reikės kažką daryti. Todėl paskutiniu metu bandoma nukreipti visą mūsų mintis ir tai, kad Molotovo-Ribentropo paktas neteisėtas, tad nekalbame apie pasekmes. Kaip teisininkas turiu pasakyti- jeigu mesurasime vagį, man nesvarbu jį pasmerkti, man reikia atimti iš jo, atgauti savo daiktą. Taip ir su nusikaltėliais. Tegul būna paskelbtas Molotovo-Ribentropo paktas ir turi būti likviduotos jo pasekmės. Pirmoje eilėje turi būti sudaryta sutartis išvesti okupacinę kariuomenę. Be to negali būti jokios kalbos: Šiandien daugelis bando sakyti, kad demokratų partija ir kitos partijos... Lietuvos visuomenę. Jokiu būdu ne. Kaunamės sąjūdyje ... komunistus. Taip, komunistų yra gerų, yra suklidusių, bet komunistų partija yra nusikalstama organizacija ir todėl kreipiuosi į tuos komunistus, kurių širdyse dar teka lietuviškas kraujas, tegul jis tikrai demokratiškai nusiteikia?/, padėkit nusikaltėlio bilietą, išstokit iš tos nusikalstamos organizacijos... Paskutiniu metu pradėję puolimą komunistai keičia taktiką, pradėjo šmeižto kampaniją prieš įvairius veikėjus. Todėl kreipiuosi į teisininkus- gerbiamieji, jeigu jūs gerbiat save, atėikit į Lietuvos demokratų partiją ar kitus pažangius judėjimus, nebūkite tos nusikalstamos politikos įrankiais, eikite kartu su liaudimi ir tada jūs užsitarnausit tautos, mūsų vaikų pasitikėjimą. Baigdamas savo kalbą norėčiau kreiptis į kultūros... , kuriš vakar per televiziją ir radijo laidą pirmininkas kalbėjo, kad jie užsiima, saugo mūsų valstybę, tautą nuo užsienio agentų. Reikėtų užduoti klausimą - kada buvo Lietuvoje paskutinį kartą areštuotas užsienio agentas. 1950 metais. Tai ką gi jūs apie 30 metų dirbate? Už ką jūs gaunate algas? Ir jeigu šiandien mes kalbame apie teisinės demokratinės valstybės sukūrimą, tai būkit malonūs, atkleiskit mums saugumo komiteto archyvus, kad mes galėtume pasižiūrėti kokius nusikaltimus darėt ir ... nubauti tuos nusikaltėlius, kada leisit?/ pasižiūrėti savo bylą ir kiekvienas iš jūsų galėtų pasižiūrėti savo bylą... , tik tada mes galėtume kalbėti apie laisvą demokratinę valstybę. Taipgi, už laisvę, demokratiją, Lietuvos nepriklausomybę.

Владимир ЯКОВЛЕВ / Белоруссия /

Дорогие литовские братья, 10 дней тому назад я выступал на многих готических митингах в Ленинграде на стадионе им. Кирова и в гор. Зеленограде и я там высказал такую мысль, что в Литве, в Прибалтике именно потому успешно решаются общественно-политические и социальные вопросы, что народ этих республик именно активно участвует в самих политических митингах. Правильно вы делаете. Русским ещё очень долго и много надо учиться у вас и мы в Белоруссии очень счастливы, что именно такой праздник демократии и гласности происходит у вас в Литве и в Прибалтике. То, что происходит сегодня в Белоруссии можно назвать контрреволюция перестройки в действии. Впечатление создается такое в Белоруссии на сегодняшний день, что, если даже в М. Москве наступит стопроцентная гласность и демократия, то в Белоруссии будут делать так, как им позволено как будто они князья, но князья, как известно не делали для народа хорошее, а советские князья должны служить интересам народа. Тому пример когда я был в Москве, если из вас кто был, видели как над ВДЦХ развивается ваш государственный флаг, который здесь признан всем литовским народом. Почему же у нас в Белоруссии на 1 и 9 мая, я специально посмотрел, сознательно не были вывешены в Гродно литовский государственный флаг. Это кощунство, это политическая близорукость некоторых местных руководителей и неуважение к соседскому братскому литовскому народу. Друзья, даже если бы не было фактов Молотова-Рибентропа, то каждый народ, каждая республика имеет право на свободу и на личную самостоятельность и государственный суверенитет. У нас, как известно, в Белоруссии, в частности в Гродно, также проходили выборы, но выборы, как ни странно в три тура, тем не менее победило, конечно, бюрократия. Что получается. Скажу о выборах. Наши республиканские областные партийные советские руководители выдвигали свои кандидатуры не в городе, где они потерпели бы поражение, а в далеких деревнях. Это все равно что, если бы к нам сейчас сюда приехал Горбачев и мы бы естественно за него все проголосовали. Это ненормальное явление, когда с выборами делают какие-то махинации, фабрикация с подсчетами голосов. Народ не располагает подлинной информацией. Друзья, 25 мая, в день открытия в Москве съезда народных депутатов Гродненское движение за перестройку обратилось ко всем честным гражданам страны, народным депутатам СССР с обращением "Гродненское отделение за перестройку "Народный фронт", льяющийся

составной частью Белорусского Народного фронта обращается ко всем честным гражданам своей страны, народным депутатам СССР, полноправным представителям своих избирателей на съезде народных депутатов СССР, в ком жива совесть, кому народ вручил мандаты на съезд, на власть от имени народа и ради счастья народа доверил судьбу страны и перестройки, обязаны, мы считаем, народные депутаты, которые сейчас находятся в Москве на съезде и на днях открывається съезд Верховного Совета СССР, обязаны, в первую очередь наши депутаты, которых мы непосредственно избирали, чтобы они оправдали наши надежды, бойкотировать принятие антинародных, антиконституционных указов. Имеется в виду о митингах, демонстрациях и о печати, вплоть до снятия своих депутатских полномочий. В знак протеста, если все же эти указы будут приняты или утверждены на съезде Верховного Совета СССР.

2. Требовать отмены указа о митингах и демонстрациях 28 июля 1988г. Также указ об уголовной ответственности за государственные преступления от 8 апреля 1989 г. и антидемократические акты. У нас в Белоруссии 31 марта от 4 апреля было опубликовано в газетах республиканских вышел аналогичный указ, который даже за ношение национального значка, древнего Белорусского флага преследуется законом и штрафуются размером от 50 до 100 рублей. Это же издевательство, товарищи. Нельзя выносить и принимать за спиной народа. Это ненормальное положение в эпохе перестройки.

3. Далее, мы считаем, что армия должна служить интересам обороны советского социалистического правового демократического государства, а не служить орудием подавления внутренних и международных противоречий и я считаю так будет правильно и справедливо, потому что даже армия должна служить интересам народа и защищать интересы от внешних врагов. Если таковы появятся, но пока не видим угрозы, мы пока видим что у нас в стране больше произвола и беззакония как в Западе./ Англичисменты/.

4. Последнее, товарищи. Мы убедительно просим, мы поддерживаем ваше движение на перестройку, воячески помогать нам вы должны тоже, народам Украины и Белоруссии, потому что там очень резко выделяются консервативные сталинистские силы. Мы должны организовать сильный Белорусский национальный фронт, Гродненское движение за перестройку и другие прогрессивные движения страны, не противочащие конституции СССР, ни самим принципам перестройки. Объединимся с вами с верой восстановить законность и гласность призывать людей к действительным нашим шагам, направленным на коренное преобразование общества. Принято на собрании и подписано.

5. Последнее, товарищи. У нас с каждым месяцем, в каждой неделей в республиканской печати появляются все больше интересных очерков и сти-

хотворения Как вы знаете, 26-го апреля по всей стране прокатилась волна экологических мероприятий. Командующий Белорусским военным округом, по нашим данным, лично не будет участвовать в расправе с народом, если во время экологических митингов будут какие эксцессы. Он не будет давать приказ о расправе с народом, чтобы не повторить трагедии в Вильянасе. /Аллодисменты /. Это очень отрадно было слушать.

И последнее, - сегодня мы являемся свидетелями рассвета подлинной демократии и гласности в Литве, также в Эстонии, о чем народы Белоруссии и Украины могут только мечтать. Перестройка здесь идет потому трудно, мы считаем, что там сильны консервативные силы, силы сталинизма, второе, нужна национальная самосознательность в некоторой части народа.

Спасибо за внимания. Ачо. / Аллодисменты /.

Valentinas ZABORSKAS / Klaipėda/

Savo laiku Ronaldas REIGANAS teikliai pasakė: "Tarybų Sąjunga, tarybinė Rusijos imperija." Tačiau reiktų dadėti, kad tai ne tik tarybinė imperija, bet tai demagogijos imperija. Kada Lietuvos nacionalinio išsivadavimo judėjimas apima vis daugiau ne tik lietuvių, bet ir kitų tautų atstovų protus ir širdis, Lietuvos bolševikai prisitaikė ir pradėjo taikyti naujus demagogijos ~~prilipdžius~~ metodus. Atseit, suverenitetas tai kažkas ne visai nepriklausomybė, tai didesnis ekonominis savarankiškumas, dar šis tas, kultūrinis ir t.t., dar vienas kitas naujas ~~??~~ įstatymas nepriklausomas ir viskas. Bet mes suprantam, kad suverenitetas, šis tarptautinis žodis iš tarptautinių žodžių žodyno reiškia be jokių apribojimų, tai reiškia vieną- nepriklausomybę- politinę ir kokią tik norite. Tai nepriklausomybė. Ir todėl dabar kada mums kalbama vėl demagogiškai apie demokratizaciją, apie teisingą valstybę, mes, lietuviai, pareiškiame tiesiai- kad negalima teisinės valstybės sukurti ant beteisinio pamato, taip kaip negalima sukurti demokratijos ant nedemokratinio pamato. Neteisinė valstybė tai tokia valstybė kaip Rusijos imperija, kuri nori užslėpta okupacijos forma išlaikyti tris Pabaltijo valstybes. Demokratiją mes suprantame kaip politinių partijų lygybę ir negali būti kažkokios vienos partijos avangardo, tai yra vadovaujančio vsidmens. Mes prieš bet koki vadovaujantį vaidmenį. Tegul pati tauta, jos liaudis nuspręs kas kuriam laikotarpy gali vadovauti, kuri partija gali penkerių metu laikotarpy gali vadovauti, ar kelios partijos, o kitos laikinai pasitraukia. Tik politinėje konkurencijoje galima išlaikyti tiesą. Tuo tarpu komunistų partija demagogiškai ~~..~~ teisingai spręsti mūsų tautos likimą.., uzurpuoja šią monopolį.., mes patys matome kur tiesa, o kur melas, kur laisvė, o kur okupacija. Vasario 13 d. vakare į Klaipėdos uostą įplaukė anglų laivas, kuris ... su iškelta Lietuvos valstybės vėliava.. okupacijos istorija. Kolijėjo uoste administracija ~~??~~ susisiekusi su Maskva, liepė ~~ankelti~~ Lietuvos valstybės vėliava, tačiau kapitonas Janas.., Petersonas ~~??~~ vėliavos nenukėlė, jis paprasčiausiai padarė kompromisą- vėliavą perkėlė ant signalinio stiebo iš ... Lietuvos uostamiestyje išplaukė su ^{išdidžiai} ~~aukštai~~ iškelta Lietuvos valstybės vėliava. Bolševikinė propaganda ilgą laiką taikė ~~ši~~ propagandinio tirono metodus ir ši kartą buvo paskelbusi, kad tai yra provokacija, kad tai klaida, tačiau mes, lietuviai, aiškiai matome, kad tai ne provokacija ir ne klaida. Svetimtautis, svetimšalis jis metė iššukį tarybinei imperijai ir parodė pagarbą pusę amžiaus okupuotai, užguitai, mažai Lietuvos valstybei... Lietuvos tauta šito nepamirš ir amžinai bus dėkinga tiems svetimtau-

čiams, kurie netgi nebūdami lietuvišiais ir nebūdami netgi Lietuvoje, žino ne blogiau už mus kas tai yra mūsų skausmas, kas tai yra okupacija ir ... mūsų abejingai, o parodo mums visokeriopą dėmesį. Todėl tauta dar labiau turi būti šiuo aktu įpareigota ginti savo nepriklausomybę ir Lietuvos demokratų partija ragina visus visuomenės jėgas konsoliduotis. Šlovė Lietuvos laisvės lygai, didžiausios griežčiausios okupacijos pagrindžio sąlygomis vedusią Lietuvą į nepriklausomybę! Laisvės lygos nariai sėdėjo kalėjimuose, Sibiro lageriuose, bet jų idejos nebuvo, jos pareitais metais išsiliejo Sąjūdžio pavadinimu visos tautos širdyse ir Sąjūdis apėmęs, apjungęs masiškai visą tautą su laisvės lygos idėjomis nuvedė tautą toliau. Jeigu dabar atsirasit nauja lyga - ar tai demokratų partija ar dar kas nors, kuri perimtų toliau estafetę ir vestų į nepriklausomybę mes turime visi išsekyti - dėkui dievui, dėkui toms jėgoms ir dėkui mūsų pačių ryžtui, kad mes, paniekinti, pažeminti ir dar daugeliu atveju save žeminantys ir niekinantys savo gailumu?/, nenulenkiame galvos ir eidami į priekį ne į Stalino saulę, ne į Rusijos glėbį, o į bendražmogiškąją vertybę - į laisvę ir nepriklausomybę. Todėl dabar, kada birželio pabaigoje vyks Aukščiausiosios Tarybos sesija dėl valstiečių įstatymo, aš prašyčiau visus lietuvių tautos jėgas pareikšti savo nuomonę dar vienu klausimu. "Jei šitoje sesijoje birželio pabaigoje būtų priimta dar viena pataisa dėl partijų sistemos. Turi būti tokia pataisa - visos Lietuvoje galioja partijos ir visos yra lygios, visos turi teisę dalyvauti rinkimuose, visos turi teisę juridškai užsiregistruoti. Tik daugiapartinės sistemos įtei sinimas parlamentiniu būdu atitikt mums dar labiau rankas ir suteiks mums dar didesnes galimybes veikti dėl nepriklausomybės. Todėl šita pataisa turi būti mūsų Konstitucijoje savignai mūsų / ar sąlyginei/, turi labai svarbią reikšmę ir to dėl mūsų šūkis dabar turi būti: "Šalyn diktatorių! Šalyn ^{visą} daugiapartinę sistemą! Tegyvuoja daugiapartinė politinė sistema Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje!"

Antanas TUMOSA / Druškininkai /

Brangūs tautiečiai, šiandien demokratijos sušros šviesoje mes pamatom kokių klaidingiausių būdų griebsiasi mūsų partija avangardinė, kurie pralenkia bet kokią žmogaus vaizduotę. Vietoj humaniško taurios sielos ir ... rafinuotos visomis mūsų .. gudrybėmis ir sukybėmis ginkluotas biurokratas. Vietoj draugiško bendradarbio... bendradarbį, kurio iš tolo nepainsi ir nesuprasi. Jis pasiškėja tik artimam bendram gyvenime suskam bus jo didžiaja... Jo gyvenimo didelę karčią taurę mes išgėrėme iki dugno. Tai mes patyrėme, turime faktų, turime medžiagos, turime ką pasakyti. Visos tos sukybės neturi nueiti į užmarštį ir dingti be pėdsakų. Visa tai mes turime surinkti ir sutvarkyti, surašyti, kad liktų ne tik ..., bet turėtų prasminę ir pažintinę reikšmę visi žmonijai, kuri nematė iš arti raudonojo velnio sukurto/?/ pragaro ir nepatyrę jo kančių. Mūsų visų tikslas- argumentuotai, faktų šviesoje iškelti ir parodyti tikrąjį bolševikų okupantų veidą, koks jis buvo, kaip reiškėsi Lietuvoje kaip jam buvo priešintasi ir kovota, parodyti kaip buvo ardytas, žalotas ir sugriautas mūsų gyvenimas, o vietoj jo kančios, kraujas ir sąaros. Jeigu nusikaltimų prielaidos liko neištirtos/?/, jos visada atsikartoja. Tai liečia patį didžiausių nusikaltimą- stalinizmo siautėjimą. Aš klausiu-kaip galima buvo deklaruoti demokratiją neatskleidus pačios stalinizmo esmės? Nepanaikinus ją atsiradimo/?/, plėtojimo ir egzistavimo prielaidų. Stalinizmo, visų pirma skurdo finansuojamo/?/..jo ideologijos demaskavimas, tai pamatas, ant kurio mūsų visų sąlygoja/?/ turėtų būti statomas demokratijos rūmas. Stalinizmo šaknis galima ir reikia pakirsti įvedant griežtą ..atsakomybę už nesantaiką atskirų visuomenės sluoksnių, grupių ir klasių eskalavimą ir už partinių ir kitokių .. interesų iškėlimą virš tautos interesų. Tauta turi būti šventas ir neliečiamas visuomenės ir gamtos kurinys. Šiuo metu susidomėję mitingų įsuašmingomis kalbomis užmirštame, kad esminiai pas mus nieko nepasikeitė. Žmonių degradavimo sistema ir jos padariniai yra ir išsijuošę dirba savo darbą. Taispaikiškai pritaikytas mechanizmas diktatūriniam režimui. Negalvokime, kad atgimimo metu saugumas užnigo Letargo miegu. Ne, jis sąžiningai uždūrė savo sidabrinis ir jam nieko nereikia bet kuriuo momentu griebti už gerklės jiems pavojingą tautos aktyvistą, kad su juo būtų susidorota. ... vykdymu ^{iki} ~~iki~~ bet kokie būdai ir priemonės. Todėl, brangūs tautiečiai, būkime budrus, kad laiku pastotume kelią naujiems teroro aktams. Atsigręškime į praeitį. 1940 metų birželio 15 - raudonųjų okupantų bandų tripimas drebina Lietuvos žemę. Nespėję apsisaugoti okupantai pasišovė tuojuo pat padaryti nepavojingais visus aktyvesnius lietuvius. Vos tris savaites pasišildęs po Stalino ..LKPb CK sekretorius...departamento di-

rektorius pareigas, SNIEČKUS, skuba jiems į pagalbą. 1940 metų liepos 7 d. jis patvirtino okupacijos saugumo policijos viršininko ~~ŠKANEVIČIAUS~~^{Blauž}/?/ parengtą ~~skia~~/?/. Koreguojami... 1940 metų naktį iš liepos II d. į I2 pagrindiniai šio plano vykdymo vadovais buvo paskirti KRASINAS/?/, DEMO/?/, VILKENŠTEINAS, GODA/?/... Kur šitų galvažudžių dabar pašvelgimas/?/? Jie ir dabar gal gauna personalines pensijas. Pagal šį planą buvo suimta virš 200 000 Lietuvos vadovaujančių asmenų ir inteligentijos. Šiuo... LKP tautos "patriotas" Antanas Sniečkus skynė lietuvių tautos žiedą... sąrašus savaisei tautai gana ilgas ir kartais pagalvojo, kad labai galima lietuvių tautos pražūties epicentras- Ignalinos atominė elektrinė ir tai pavadinti jo vardu. Dabar mes gyvename, pasak partijos ideologų, brandaus socializmo sąlygomis. Turime laikytis ir pagrindinio socializmo principo- iš kiekvieno pagal jo sugebėjimus, kiekvienam pagal jo darbą. Pirmoji principo dalis įvykdyta. Beveik per pusę amžiaus kiekvienas parodė savo sugebėjimus. Dabar liko duoti kiekvienam pagal jo darbą. Visi galvažudžiai turi gauti pagal nuopelnus. Aš vėl girdžiu: "Ką, kraujo ištroškai?" Ne, nedrebėkite galvažudžiai dėl savo kailio. Šioje Lietuvos žemelėje negali būti suteršta niekų krauju, bet amžinas tautos prokeikimas nepersekioja juos per amžius. Brangūs kauniečiai, kad šie siaubingi laikai nepasikartotų, išeitis yra tik viena- tai demokratiniai valdymo principai. Anglų publicistas ... 1927 metais Paryžiuje universitete mokslinės konferencijos metu pareiškė: "Demokratijos sąvoką yra tai, kad kiekvienas žmogus yra lygus prieš dievą ir įstatymą. Gerbiamos visų piliečių pažiūros, su jomis skaitomasi." Ką ir šandien vadiname pliuralizmu. Tad kviečiu su ... demokratijos partijos gretose, kad mūsų Lietuva greičiau pasiektų laisvę ir nepriklausomybę.

1919 7

41

Birželio 3 d.

Viktoras MILIŪNAS

Brangūs lietuviai, prašau susidomėti mūsų ateitimi, naują dirvą dievo/?/ duoda. Te nercikis ir dirvonų. Eime po .. žemę juoda. Ar tikėti juk malonu. O dirvos toks kaip plotas/?/, net ir galo nesimato. Pavargs rankos, pails protas, darbas... sveikata, bet šalyn atsiminimas. Kam čia naujint aną skundą/?/? Darbas-dievo pariedimas/?/, tingėt- velniška pagunda. Tad į darbą kas ..., o jaunuomenė graži, darbas telkiant savo šalį kiekviens jūs yr brangi.

Justinas ŠIMANSKIS/?/

Brangūs Lietuvos piliečiai, gerbiami užsieniečiai. Pirmiausia keletas žodžių apie bolševikų kultūrą ir draugystę. Komisarai, bolševikai, vos tik Lietuvon atvyko, girtuokliavo, užė, ėdė, kaip degloji šešiapėdė. Tą pačią kultūrą jie atsivežė wagonuose ir gyvulinuose wagonuose, su kuriais anksčiau vežė mūsų brolius ir seseris. Tai buvo atvežtos matriciškos. Ir į Kauno geležinkelio stotį ... bėgiuose jos per visą dieną saulei kaitinant ištroškę laukė kol komisarai ir politrukai jom nupirks naktinius baltinius ir skrybelaites ir vėliau jos su jom vaikščiojo po kinas ir teatrus. To paties mokė tautos išgamas pasinaudoti gėrybėmis, kurių jie nesukūrė. Išgamos nespylė savo komisarų ir per trumpą laiką jie sunaikino ne tik dalį Lietuvos grožio, bet ir proto, ir didžiausio proto. Antrą kartą nešdami draugystę ir socializmą naikino viską iš eilės. Tam darbui reikėjo daugiau kadryų. Surinkę iš debilų visas atliekas, apginklavo automatais ir su šukiu: "Pirmyn, į socializmą!" O tie debilai turėjo tik 10 % žinių ir 90 % entuziazmo. Tai reiškia 10 % proto užsitaisydavo automata, o 90 % kvailumu šaudyti vaikus, moteris, senelius, kadangi mūsų jauni vyrai gynė Lietuvą. Kai viską jau buvo sunaikinę, lenktyniauti pradėjo su kapitalistais. Daug dešimtmečių kapitalizmas pūsta ir pūsta, o smarve eina iš komunistinių ministerijų. Ačiū dievui, kad nesukūrė socializmo visam pasaulyje. Iš kur mes pirktume duoną, jeigu visam pasauli būtų socializmas? Už socializmą žymiai geresni baudžiamos laikai. Baudžiamos laikais iš šeimos imdavo vieną narį eiti lašą tris dienas į savaitę o dabar kolchozinėj sistemoj varo visus- ir didelius, ir mažus, ir senus, septynias darbo dienas, o savo daržus gali apsidirbti tik naktį. Turėdami du trečdalius viso pasaulio geriausių žemių visą tautą davarė iki kalopų, o mūsų perka tie, kurie išvijo vokiečius- okupantus. Tie perka be eilės ir didžiudamiesi sako: "Jūs išvykite rusus- okupantus ir jūs pirksite be eilės viską." Skirkime okupantus nuo vietinių kitų tautybių gyventojų. Ne visi okupantai, tie kurie gyvena pas mus prieš karą, jie eina su mumis ir bus su mumis. Dabar tie trūkumai yra ne ant muilo, muilą tai išperka tie kraugeriai, kurie galvoja su muilu nusiplaut rankas tų kūdikių, motinų, seserų ir brolių. Kiek jie nesiplautų rankas, jie visur vaikščiodami ar miegodami mato nuo rankų varvantį kraują ir muilą jie jo nenusiplaus, jiems gali padėti tik sieros rūgštis. Socializmo sistemoje, kuri visiškai supuvus eksperimentai vyksta ant savų žmonių, ką parodė Tiflisas. Laisvam pasauli eksperimentai vyksta ant gyvulėlių ir paukštelių, bet ir tų

gaila. Socializmas sukūrė tiksliausias pasaulyje raketas ir jie tuo giriasi, ir tikrai mes visi galim pripažinti, kad jos tiksliausias. Daleiskim, Amerikos raketos per 10 000 kilometrų pasiekia tikslumą 3-5 metrų tikslumu, o tarybinės raketos vis tik yra tikslesnės. Jos pakyla iš darbininkų kišenų ir nusileidžia ant darbininkų sprando, tik 20-30 cm. Baigdamas noriu pasakyti- Ei, valio, mūs Lietuva, Tegyvuoja ateitis.

Tegul žino kraugeriai greit ateis jiems pražutis.

Birželio 3 d.

KRIKŠČIOPAITIS/?/.Rezoliucija.

Lietuvos demokratų partijos mitingo, vykusio birželio 3 d. Kau-
ne, rezoliucija.

1918 metų vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbė pasauliui apie Lietuvos nepriklausomos respublikos atgimimą. 1920 metų liepos 12 d. Taikos sutartimi Sovietų Rusija pripažino Lietuvos respublikos nepri-
klausomybę ir visiems laikams atsisakė bet kokių pretenzijų Lietuvos suvereniteto bei teritorijos atžvilgiu. Lietuvos respublikos nepriklau-
somybę pripažino dauguma didžiųjų pasaulio valstybių, ji buvo Tautų Sąjungos narė. 1939 /?/ metais rugpjūčio 23 dieną Maskvoje du kari-
niai nusikaltėliai, Molotovas ir Ribentropas, pasirašė paktą, kuris istorikais pavadintas jų vardais. Šio pakto slaptieji protokolai, taip pat sekę 1939 metų rugsėjo 28 d.... padalino šiaurės..., taip pat ir Baltijos valstybių, Lietuvos, Latvijos ir Estijos, žemėlapi į įtakos sferas. 1940 metų birželio 15 d. šios valstybės sulaužiusios visas tuo metu galiojusias nepuolimo sutartis, ir buvo okupuotos Raudono sios Armijos dalinių, kurie minėtose šalyse yra iki šiol. Istoriniai faktai, tų dienų įvykiai rodo- Lietuvos tauta niekuomet laisva valia neatsisakė ir neatsisakys savo nepriklausomybės. Dabartiniu metu Lietuva įžengė į tokią savo politinės raidos stadiją, kuriąje nepriklausomybės ir demokratijos siekiai gali tapti realybe. Akivaizdu, jog šiuos tiks-
lus pasiekti galima tik esant maksimaliai visų Lietuvos žmonių konsol-
idacijai ir pasaulio ~~valstybių~~ demokratinių jėgų paramai. Suprasdami istorinio momento svarbą kreipiamės į Europos ir viso pasaulio pažangias jėgas kviesdami aktyviai padėti/?/ natūralios ir teisėtos Lietuvos žmonių politinius reikalavimus.

1. Reikiname Europos šalių, viso pasaulio demokratines partijas kreiptis į Sovietų Sąjungos, VFR, VDR vyriausybes su pareiškimu reika-
laujančiu paskelbti Molotovo/Ribentropo paktą neturinančiu juridinės galios nuo jo pasirašymo dienos. Imtis priemonių jų pasekmių likvidavi-
mui- išvesti iš Baltijos valstybių okupacinę kariuomenę, leisti jų tautoms pačioms apsispręsti savo tolimesnę politinę ir ekonominę san-
tvarką.

2. Siekiant užkirsti kelią tolimesniems totalitarinio genocido pasireiškimams būtina sušaukti tarptautinį seimą, kuriame būtų atskleis-
ti padaryti bolševizmo nusikaltimai, įvykdyti ~~valstybių~~ ^{Baltijos}/?/ valstybėse ir kitose Sovietų Sąjungos vietose. Baltijos valstybių pačios ir toles-
nės... ^{aneksijos} nepripažįsta parlamentinės Vakarų Europos, taip pat kitos pasaulio šalyse. Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymas išplėstų de-

mokratinę demilitarizuotą zoną Šiaurės ir Rytų Europoje. Tai turėtų teigiamas įtakos ~~šiai~~ Rytų ir Vakarų santykių normalizavimui vykstant politinius, prekybinius, ekonominius, mokalo ir kultūros santykius.

Pareiškimas Sovietų Sąjungos Komunistų partijos Lietuvos
Centro Komitetui

Mes, 1989 m. Birželio 3 d. mitinge dalyviai pareiškiamo, kad:

1. Lietuvos demokratų partija, siekdama bendradarbiauti su visais demokratiniais judėjimais, kreipiasi į Sovietų Sąjungos Komunistų partijos Lietuvos skyriaus Centro Komitetą kviesdama nutraukti ją žeminančius ryšius su Sovietų Sąjungos komunistų partija ir tapti sava rankiška politine jėga, kovojančios dėl nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

2. Sovietų Sąjungos Komunistų partijos Lietuvos skyriaus nariams sušaukti partijos suvažiavimą kur būtų priimti savi įstatai, Programa, atspindintys tautos siekius tapti nepriklausoma partija, o ne Sovietų Sąjungos komunistų partijos sudėtine dalimi, ji norinti, kad komunistai su tauta ir kad pagrindinis tautos siekis, Lietuvos nepriklausomybė, yra kertinis akmuo jų politinėje veikloje.

3. Atsisakyti uždaro tautos avangardo vaidmens, siekti ne žodžiais, o konkrečiais darbais užsitarnauti lietuvių tautos pasitikėjimą.

Pareiškimas Lietuvos TSR Aukščiausiajai Tarybai

Lietuvos demokratų partija, vadovaudamasi organizacijos įstatais Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija bei kitais teisiniais tarptautiniais dokumentais, įeinančiais į tautų bei žmogaus teises, savo veikloje remiasi pagrindiniais demokratiniais principais. Lietuvos demokratų partija, kartu su visomis pažangiomis Lietuvos jėgomis siekia Konstituciniu keliu atkurti teisinius demokratiniais pagrindais su-
tvertą nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Susirinkę 1989 m. birželio 3 d. į Lietuvos demokratų partijos mitingą Kaune pareiškiamo:

1. Suprasdami, kad svarbiausi demokratinės garantu yra daugiapartinė sistema, kreipiamės į Lietuvos TSR Aukščiausią Tarybą prašydami, kad ... juridiskai būtų įteisinta Lietuvos demokratų partija, būtų panaikintos antidemokratinės LTSR Konstitucijos 6 straipsnis ir pakeistas 7 straipsnis įtvirtinant jame visą visuomeninių ir politinių organizacijų lygiateisiškumą.

2. Pagal Lietuvos Konstitucijos 37 straipsnį suteikti galimybę Lietuvos demokratų partijai naudotis televizijos ir radijo laidomis, laisvai leisti spaudą.

Birželio 3 d.

49

IGNATAVIČIUS

Kauniečiai, Lietuvos Šaulių Sąjungos atkurimo iniciatyvinės grupės vardu leiskit paskelbti informaciją. 1940 metais vykdydami savo grobuonišką politiką Sovietų Sąjunga aneksavė nepriklausomą Lietuvos respubliką ir primetė mums socializmo santvarką. Komisarų įsaku Lietuvoje buvo uždrausta pažangių tautinių organizacijų veikla. Tokia organizacija buvo ir Lietuvos Šaulių Sąjunga, kurios pagrindinis įstatymas buvo Lietuvos nepriklausomybės ginimas. Šiuo metu, kai vyksta tautos atgimimo procesas..., turime šią sąjungą atkurti. Tad kviečiame visus buvusius šaulius, kurie gali atvykti trečiadienį ir ketvirtadienį į "Trentinio" klubą nuo 12 iki 18 val. pasidalinti atsiminimais iš šaulių sąjungos veiklos.

50

Birželio 3 d.

Marija TURKEVIČIENĖ

Brangūs tautiečiai, pasinaudodama šia tribuna kreipiuosi į Lietuvos visuomenę. Nuo š.m. gegužės 28 d. prasidėjo bado streikas visoje Lietuvoje. Tai protestas Molotovo-Ribentropo pasekmių likvidavimui. Protestuodami prieš bandimą įamžinti Lietuvos aneksiją, tuo pačiu reikalaujame tarybinės kariuomenės išvedimo iš Lietuvos. Dabar, šiuo metu, apie 200 tautiečių, 200 Kauno gyventojų įsipareigojo bado streiką pagal savo sveikatą nuo I iki trijų dienų neatsitraukiant nuo darbo. Kviečiu tautiečius pagal savą sveikatą stovėti prisijungti prie bado streiko tęsimo toliau kol bus nustatyta data tarybinės armijos išvedimo iš Lietuvos.

Birželio 3 d.

51

Laimutė LENKUTYTĖ

Laba diena, mieli kauniečiai. Aš, buvusio savanorio dukra ir ne
atsižadėdama tėvo nueito sunkaus kelio, kuris kovojo už Lietuvos nepriklausomybę.
Sukūriau eilę eilėraščių. Vieną padovanojau mūsų poetui BRAŽDŽIONIUI,
kuriam labai patiko, perskaitysiu, ir kitą eilėraščių.

" Iš vaikystės dienų, iš spalvotų sapnų
Aš poetų eilių vis pamiršt negaliu.
Nemunėlio vardu skamba jo širdyje,
O, likime žiaurus, kam ištrėmė jį iš čia?"

Kitas eilėraštis iš Sibiro.

" Iš Sibiro, iš Sibiro ...ir ^u aptevo jūra
Ir tremtinio juoda dalis,
Ir čia mes tėvynėje likę bėsisvisiai, bedaliai.
Ir aš jos dukra:"

O ko jūs, gimtieji namai taip sustingę?
Aplinkui nyki vienuma.
Viskas pradingę. Iš sielvarto mirs mama.
Nejaugi, žiaurusis likime, bus lemta
Negrįžt į gimtuosius namus,
Kad tik pasakys paskutinis dar kartą
Tėvų ir senelių aplankyti namus
Man viskas čia gera- ir klevą, ir namą,
Vaikystė prabėgus bėsa.
Ir ^u emunas senas, ir kloniai, kaip retas
Ir mamos šukuojąs kasas.

Birželio 3 d.

52.

Gedas KARČIAUSKAS

Gerbiami mitingo dalyviai, mes gegužės 27 dieną Maskvoje buvome paskelbę bado streiką ir reikalavome Molotovo-Ribentropo pakto panaikinimo. Jeigu jūs palaikote mus, mes važiuosime vėl atgal į Maskvą dar kartą pasijelbti bado streiką. Mes iš ten išvažiavome vien dėl to, kad Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmininkas profesorius LANSBERGIS sakė, kad jiems sekasi geriau, negu jie tikėjosi, bet mes dabar matome kaip jiems sekasi iš/?/ spaudos ir referendumo klaidų. Jeigu ir toliau suvažiavimas taip manipuliuos, mes grįžtame atgal. Jeigu jūs mus palaikote, prašom tris kartus "Valio".

J. BANEVIČIUS /pabaiga/

Ačiū. Atsiprašome. Mes ant tiek kartais tapome komunistinės mašinos deformuoti žmonės, kad norėdami išreikšti padėką už demokratų partiją, pavadinau susikompromitavusia komunistų /?/ partiją. Atsiprašau, padariau klaidą.